

Aluehallintovirasto

Pelastustoimen palvelut Pirkanmaan hyvinvointialueella 2024

Aluehallintoviraston
asiantuntija-arvio

Jari Valtanen

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimen palvelut Pirkanmaan hyvinvointialueella 2024

21.10.2025

Jari Valtanen

Aluehallintovirastojen julkaisuja 323/2025

ISSN-2343-3132

ISBN-978- 952-5935-99-8

Vaasa

2025

Tekijät Jari Valtanen	Julkaisuaika 21.10.2025		
	Toimeksiantaja(t) -		
	Toimielimen asettamispäivä -		
Julkaisunnimi Pelastustoimen palvelut Pirkanmaan hyvinvointialueella 2024			
Tiivistelmä Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden saatavuus vastaa pääosin palvelutasopäätöksessä päätettyä. Turvallisuusviestintää on järjestetty hieman viime vuotta enemmän, ja tilaisuuksien määrät ja osallistujamäärät ovat kasvaneet. Havaitut puutteet koskivat valvontatehtäviä, joissa keskeinen kehitystarve on saada valvontamäärät vastaamaan valvontasuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Pelastustoiminnan palvelujen osalta arvioinnissa esiin nousivat ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteiden toteutumisen puutteet erityisesti Tampereella. Näiden puutteiden korjaamiseksi on esitetty ja tehty toimenpiteitä. Lisäksi ympäristövahinkojen torjunnassa havaittiin puutteita. Pelastustoimintaa koskevissa suunnitelmissa ei sen sijaan havaittu puutteita. Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnassa ei havaittu puutteita. Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön saatavuus on toistaiseksi ollut hyvällä tasolla. Väestönsuojelun palveluissa ei havaittu merkittäviä puutteita. Keskeisenä haasteena väestönsuojeluun varautumisen palveluissa on henkilöstöressurssien puute, mikä vaikuttaa muun muassa väestönsuojeluun varautumisen suunnittelutyöhön ja yhteensovittamiseen. Pelastustoimen suunnitellut investoinnit arvioitiin tarpeellisiksi. Vaikutusten arvioitiin olevan positiivisia pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, laatuun sekä kustannusvaikuttavuuteen.			
Asiasanat Pelastustoimi Asiantuntija-arvio Palvelutaso Hyvinvointialue			
ISSN (painettu) xxxx-xxxx	ISBN (painettu) xxxx-xxxx	ISSN (verkkojulkaisu) 2343-3132	ISBN (verkkojulkaisu) 978- 952-5935-99-8
Kokonaissivumäärä 61	Kieli suomi	Hinta -	
Julkaisija Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto	Paino -		

INFORMATIONSSIDA
Regionförvaltningsverkens publikationer 323/2025

Sammanställd av Jari Valtanen		Utgivningsdatum 21.10.2025	
		Uppdragsgivare -	
		Datum för tillsättandet av organet -	
Publikationens titel Räddningsväsendets tjänster i Birkalands välfärdsområde 2024			
Referat			
Tillgången till tjänster för förebyggande av olyckor motsvarar i huvudsak det som beslutats i servicenivåbeslutet. Lite mera säkerhetskommunikation har genomförts än året innan och antalet evenemang och besökare vid dessa har ökat. De iakttaga bristerna gällde tillsynsuppgifter där det centrala utvecklingsbehovet är att få antalet tillsyner att motsvara de mål som uppställts i tillsynsplanen. Beträffande räddningsverksamheten visade bedömningen på brister i att uppfylla målen för första enhetens aktionsberedskapstider, i synnerhet i Tammerfors. Åtgärder för att rätta till dessa brister har föreslagits och vidtagits. Dessutom upptäcktes brister i bekämpningen av miljöskador. Inga brister upptäcktes däremot i planerna för räddningsverksamheten. Inga brister upptäcktes i räddningsväsendets frivilligverksamhet. Tillgången till personal i bisyssla och avtalspersonal har hittills varit på en god nivå. Inga betydande brister upptäcktes i befolkningsskyddstjänsterna. Bristande personalresurser är en central utmaning gällande tjänster för befolkningsskyddsberedskapen och detta påverkar bland annat arbetet med att planera och samordna befolkningsskyddsberedskapen. Räddningsväsendets planerade investeringar bedömdes vara nödvändiga. Investeringarna bedömdes ha en positiv effekt på en jämlik tillgång till räddningsväsendets tjänster, deras kvalitet och kostnadseffektivitet.			
Ämnesord Räddningsväsendet Expertbedömning Servicenivå Välfärdsområde			
ISSN (tryckt) xxxx-xxxx	ISBN (tryckt) xxxx-xxxx	ISSN (webbpublikation) 2343-3132	ISBN (webbpublikation) 978- 952-5935-99-8
Sidantal 61		Språk finska	Pris -
Utgivare Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland		Tryckeri -	

Sisällysluettelo

1	Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut	7
2	Pelastustoiminnan palvelut	18
3	Pelastustoiminnan suunnitelmat	37
4	Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta	41
5	Väestönsuojelun palvelut	45
6	Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve	50
7	Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset	56
8	Menetelmät ja laatuseloste	59
9	Lähteet ja arvioinnissa käytetty taustaineisto	60

Lukijalle

Aluehallintovirasto valmistelee pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 14 §:n mukaisesti alueellaan pelastustoimen palvelutason ja rahoituksen tason riittävyyden arvioimiseksi vuosittain asiantuntija-arvion hyvinvointialueittain. Asiantuntija-arvioissa tarkastellaan ja arvioidaan pelastustoimen palvelutasoa tehtäväkohtaisesti, pelastustoimen palvelujen tarvetta, saatavuuden ja laadun toteutunutta ja arvioitua tulevaa kehitystä sekä investointien tarvetta ja vaikutuksia.

Asiantuntija-arviot toimitetaan sisäministeriölle ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa. Asiantuntija-arvioilla on merkittävä asema sisäministeriön, valtiovarainministeriön ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

Vastuu pelastustoimen järjestämisestä on vuoden 2023 alusta alkaen 21 hyvinvointialueella ja Helsingin kaupungilla. Vuonna 2025 laadituissa arvioissa tarkastellaan pelastustoimen palveluja ja niiden tasoa sisällöllä, joka on määritelty sisäministeriön asetuksessa hyvinvointialueen seuranta- ja arviointivelvollisuudesta sekä aluehallintoviraston asiantuntija-arviosta (21.12.2022/1213).

Arvioinnin pääasiallinen tietolähde on hyvinvointialueiden vuosittaiset selvitykset. Arvioinnissa käytetään lisäksi muuta valvontatyössä esille tullutta tietoa, kuten kanteluratkaisuja ja korjausmääräyksiä. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään hyvinvointialueen omavalvonnan tuottamaa tietoa, keskeisiä toimintaa määrittäviä dokumentteja, kuten palvelutasopäätöksiä, sekä PRONTO-tilastoja (pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastot).

Asiantuntija-arviot tarjoavat jäsenneltyä tietoa keskeisistä pelastustoimen palvelujen järjestämisen osa-alueista alueellisille ja kansallisille päättäjille, viranhaltijoille ja asiantuntijoille. Arviot tukevat myös hyvinvointialueiden toiminnan suunnittelua.

Kiitämme Pirkanmaan hyvinvointialueen yhteyshenkilöitä ja asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä ja panostuksesta arviointikokonaisuudessa.

1 Onnettomuuksien ehkäisyn palvelut

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluja ovat pelastustoimelle kuuluva

- ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä
- palontutkinta
- yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi
- onnettomuuskehityksen seuranta
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta
- valvontatehtävät
- valmiustarkastukset.

Tässä luvussa arvioidaan onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarvetta, saatavuutta ja kehittämistarvetta.

1.1 Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Pelastustoimelle kuuluvaa ohjausta ovat muun muassa

- rakentamisen, pelastussuunnitelmien laatimisen ja poistumisturvallisselvitysten laatimisen ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely
- omatoimisen varautumisen tukeminen
- pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidon ohjaaminen.

Pelastustoimelle kuuluvaa neuvontaa ovat muun muassa neuvontapuhelin- ja neuvontasähköpostipalvelut. Turvallisuusviestintää ovat muun muassa yleisötapahtumat, turvallisuuskoulutus, sosiaalisen median viestintä ja mediaviestintä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan palvelutasopäätöksessä oli tunnistettu tarve lisätä resurssia lisääntyneeseen ohjauksen palvelutarpeeseen. Lisäksi palovaroittimia koskeva lakimuutos lisäsi tarvetta viestinnälle vuodelle 2024. Ohjaukseen ja neuvontaa kohdistettua resurssia lisättiin vuoden 2024 alusta, kun päivystävän palotarkastajan tavoitettavuutta arkisin laajennettiin klo 9:00-11:00 ja 12:00-15:00 väliseksi ajaksi (aiemmin klo 8:30-12:00). Ohjauksen ja neuvonnan palvelut ovat muuten pysyneet viime vuoden tasolla.

Valvontasuunnitelmassa määritellyt tavoitteet ja muutostarpeet vuodelle 2024 pystyttiin pääsääntöisesti toteuttamaan. Verkkosivuille lisättiin palsta usein kysytyille kysymyksille, ja laadukasta ja säännöllistä koulutusta sekä perehdytystä lisättiin vuonna 2024. Myös asiakaspalautejärjestelmä otettiin käyttöön kesällä 2024. Kehittämistarpeena ohjauksessa ja neuvonnassa on digitaalisten palveluiden kehittäminen sekä asiakaspalautteen automatisointi ja kehittäminen.

Turvallisuusviestinnän osalta vuonna 2024 ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Turvallisuusviestinnälle on asetettu vuosittain määrälliset, toiminnalliset ja laadulliset tavoitteet. Vuonna 2024 tavoitteisiin päästiin kiitettävästi lähes kaikilla

osa-alueilla. Kehittämistarpeena turvallisuusviestinnän osalta on panostaminen omatoimisen varautumisen teemoihin muun muassa pyrkimällä vahvistamaan yksilöiden omaa kyvykkyyttä ja kykyä selviytyä erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Tämä edellyttää myös monialaista osaamista ja yhteistyötä eri asiantuntijoiden ja toimijoiden välillä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin Pirkanmaa on ohjauksen ja neuvonnan osalta valtakunnallisesti keskimääräisellä tasolla ja turvallisuusviestinnän 10 % osuudella valtakunnallisen keskiarvon alapuolella. Tilaisuuksien määrässä asukkaita kohti ollaan kuitenkin lähes keskimääräisellä tasolla.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen¹ mukaan ohjausta ja neuvontaa annetaan erillisenä toimintana sekä osana valvontatoimintaa ja turvallisuusviestintää. Yleiseen ohjaukseen ja neuvontaan on varattu yhteensä 3,7 henkilötyövuotta.

Neuvontaan on tunnistettu tarve edelleen lisätä henkilöstöresurssia.

Turvallisuusviestintää tuotetaan riskianalyysin perusteella sekä erillisen, vuosittain tarkasteltavan turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaan, joka perustuu pelastustoimen turvallisuusviestinnän kansalliseen strategiaan.

Turvallisuusviestinnän tavoitteena on tavoittaa 15 % alueen väkiluvusta.

Pirkanmaan pelastuslaitos järjesti PRONTO-järjestelmästä saadun tilastotiedon perusteella vuonna 2024 yhteensä 764 turvallisuusviestintään liittyvää tilaisuutta, johon osallistui 52 779 henkilöä. Tilaisuuksien osallistujamäärä vastaa 10 % hyvinvointialueen asukasmäärästä. Turvallisuusviestintätilaisuudet jakautuivat valistuskampanjoihin (13), messuihin tai muihin yleisötilaisuuksiin (97), turvallisuusneuvontaan (31) sekä turvallisuuskoulutukseen (623). Turvallisuusviestintään osallistui valtakunnallisesti keskimäärin 13 % alueen väkiluvusta.

Taulukossa 1 on kuvattu eri turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistuneiden henkilöiden %-osuudet koko turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistuvasta henkilömäärästä sekä vertailu edelliseen vuoteen ja valtakunnallisiin keskiarvoihin.

Taulukko 1: Kooste turvallisuusviestinnästä Pirkanmaan alueella vuonna 2024.²

Turvallisuusviestintä Pirkanmaa		Edellinen vuosi	Valtakunnallinen keskiarvo 2024
Tilaisuuksien lukumäärä (kpl/1000 asukasta)	764 kpl (1,4)	754 kpl (1,4)	(1,5)
Osallistujia väkiluvusta	10 % (52 779 hlöä)	10 % (51 940 hlöä)	13 %
Osallistujien osuudet toteutustavoittain			
Valistuskampanja	7 %	10 %	13 %

¹ Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026.

² Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 6.2.2025.

Messut tai muu yleisötilaisuus	52 %	48 %	56 %
Turvallisuusneuvonta	2 %	2 %	6 %
Turvallisuuskoulutus	39 %	39 %	25 %

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Ohjauksen ja neuvonnan sekä turvallisuusviestinnän palvelujen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä. Ohjauksen ja neuvonnan sekä turvallisuusviestinnän palveluiden saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Turvallisuusviestinnän toteuma on valtakunnallisesti vertaillen hieman keskimääräisen taso alapuolella. Turvallisuusviestintätilaisuuksia on järjestetty hieman viime vuotta enemmän, ja tilaisuuksien ja koulutusten osallistujamäärät ovat kasvaneet. Kehitystarpeena on panostaa omatoimiseen varautumiseen liittyviin teemoihin ja toimintaan.

1.2 Palontutkinta

Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissy ja selvitetään palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja pelastustoiminnan kulku. Palontutkinta on jaettu tyypillisesti tasoille 1–3³.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman selvityksen mukaan vuonna 2024 palontutkinnan osalta päästiin tavoitteisiin, kun kaikki palot tutkittiin vähintään tasolla 1 ja kriteerit täyttäneet palot tasolla 2. Myös tulipalojen syttymissyä selvitettiin aiempaa paremmin. Tällä on vaikutusta muun muassa tulipalojen määrän vähentämiseen. Esimerkiksi Ratinan kauppakeskuksen saunapalon tutkinta valmistui alkuvuonna 2024 ja syttymissy saatiin selvitettyä. Vastaavien saunojen sijainti selvitettiin ja asiasta viestittiin rakentajille, Tukesille ja palontutkinnan asiantuntijaverkostolle, ja vastaavia rakennusvirheitä omaavien saunojen syttyminen pystyttiin ehkäisemään. Palontutkinnan tietoja hyödynnettiin lisäksi omassa sisäisessä viestinnässä onnettomuuskehityksen seurannassa, pelastustoiminnan kehittämisessä, valvontatoiminnassa sekä turvallisuusviestinnässä.

Kehittämistarpeena on palontutkinnalle keskitetyn ajoneuvon hankinta kalustoineen. Pelastuslaitoksella on keskusteltu ja tarkasteltu omaisuusvahingon määrän määrittämisestä. Pelastuslaitoksen palontutkintaohjeeseen on määritetty uudeksi suurehkon omaisuusvahingon määräksi 200 000 euroa. Lisäksi kehittämistarpeena on poliisille tehtävien ilmoitusten ilmoitusprosessiin ja koulutukseen liittyvät asiat.

³ Pelastuslaitosten palontutkinnan käsikirja (2014), s. 11–12.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin palontutkinta on vuonna 2024 parantunut merkittävästi. Tahallisten ja tuottamuksellisten palojen ilmoitusprosentti on ollut valtakunnallisen keskiarvon alapuolella.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos suorittaa palontutkinnan kaikista tulipaloista ja pelastustoiminnan johtaja arvioi palon syttymissyyn. Erillinen palontutkinta tehdään paloista, joissa on tapahtunut huomattava omaisuusvahinko tai henkilövahinko, tai se tehdään muun syyn perusteella. Palontutkintaa tehdään tarvittavien yhteistyötahojen ja viranomaisten kanssa. Tason 2 ja 3 palontutkintaan on nimetty tutkintaryhmä, joka koostuu P30 päällystöpäivystäjien lisäksi kuudesta tutkijasta ja kahdesta asiantuntijajäsenestä.

Pirkanmaalla on PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston mukaan ollut 21 vakavaa henkilö- tai omaisuusvahinkoa aiheuttavaa tulipaloa vuonna 2024. Pelastuslaitos on aloittanut 21 tason 2 palontutkinnan vuonna 2024. Yhtään tason 2 palontutkintaa ei ole kesken. Tutkinnan laajuus on vastannut päätettyä palvelutasoa kaikista vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista.

Tilaston mukaan vuonna 2024 tulipalojen määrä Pirkanmaalla oli yhteensä 976. Tulipalon syttymissyötä ei voitu arvioida 104 tapauksessa (11 %) tason 1 palontutkinnassa. Pirkanmaa on edellä mainituissa ”syttymissyötä ei voida arvioida” -tutkinnoissa 11 %:n osuudella hieman alle valtakunnallisen keskimääräisen tason (12 %). Tarkemmat tiedot tason 2 palontutkinnassa on esitetty alla taulukossa 2.

Taulukko 2: Kooste palontutkinnasta Pirkanmaan alueella vuonna 2024.⁴

Palontutkinta Pirkanmaa		Koko maa
Tulipaloja alueella yhteensä lkm.	976 kpl	11 876 kpl
Syttymissyö on voitu arvioida vähintään tasolla I	89 %	88 %
Taso II kaikista tulipaloista (*lukumäärä)	2 % (*21)	3 % (*415)
Taso II syttymiskohdasta levinneistä rakennuspaloista	14 %	20 %
Taso II vakavia henkilövahinkoja aiheuttaneista tulipaloista	100 %	89 %
Taso II yli 200 000 omaisuusvahinkoja aiheuttaneista rakennuspaloista	100 %	68 %
Taso II vakavia henkilö -tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista	100 %	75 %
Edellisen vuoden vertailuarvo	67 %	67 %
Vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja tapausten lkm.	21 kpl	269 kpl

⁴ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 13.-14.3.2025.

PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston mukaan vuonna 2024 tahallisesti tai tuottamuksellisesti aiheutetuista paloista poliisille ilmoitettiin 41 %:ssa (154 kpl) kaikista tapauksista (380 kpl). Näistä ensin mainituista tahallisia paloja ilmoitettiin 70 %, tuottamuksellisia paloja 33 % ja paloja, joiden syttymissyytä ei voi arvioida, ilmoitettiin 17 %. Taulukossa 3 on esitetty tarkemmat tiedot tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittamisesta Pirkanmaan alueella.

Taulukko 3: Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittaminen poliisille Pirkanmaan alueella vuonna 2024.⁵

Tahallisten ja tuottamuksellisten tulipalojen ilmoittaminen Pirkanmaan alueella		Koko maa
Ilmoitettu lkm.	154 kpl	2509 kpl
Ei ilmoitettu lkm.	226 kpl	2334 kpl
Yhteensä lkm.	380 kpl	4843 kpl
Ilmoitus % (lakisääteinen velvollisuus 100 %)	41 %	52 %
Ilmoitus % edellisenä vuonna	39 %	54 %

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Palontutkinnan tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palontutkinnassa Pirkanmaa on valtakunnallisesti tarkastellen hieman keskimääräisen tason yläpuolella, kun tarkastellaan kaikkia vähintään tasolla 1 arvioituja paloja. Tason 2 vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista Pirkanmaa oli selvästi valtakunnallisen keskiarvon paremmalla puolella. Tason 2 palontutkinnan saatavuudessa on tilastojen perusteella havaittavissa, että vakavia henkilö- tai omaisuusvahinkoja aiheuttaneista paloista tutkinnan laajuus vastasi päätettyä palvelutasoa. Kehitystarpeena on nostaa tuottamuksellisten ja tahallisten palojen ilmoitusastetta poliisille.

1.3 Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi

Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten ja alueen yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Muita viranomaisia ovat esim. rakennusvalvontaviranomaiset, kaavoitusviranomaiset, ympäristöterveydenhuollon viranomaiset, poliisi ja sosiaali- ja terveysviranomaiset. Yhteistyötahona ovat lisäksi nuohoojat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehtävän yhteistyön tavoitteena on ollut vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa sekä hyvinvointialueella että muualla. Erilaisille järjestöille ja

⁵ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 5.2.2025.

yhteisöille on annettu erilaista turvallisuuskoulutusta ja Isännöintiliiton kanssa on tehty yhteistyötä paloriski-ilmoitusten osalta. Paloriski-ilmoitusten osalta yhteistyö eri toimijoiden kanssa alueella on koko ajan vahvistunut. Yhteistyön lisäksi on vuonna 2024 on kartoitettu paikallista ja alueellista turvallisuustyötä yhdessä kuntien kanssa. Yhteistyö on tällä hetkellä palvelutasopäätöksen mukaisella tasolla.

Vertailu muihin hyvinvointialueisiin on ollut hyvin vaikeaa, koska hyvinvointialueet ovat erilaisia ja yhteistyön tarve on niin ikään erilaista.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos seuraa onnettomuuskehitystä ja tekee aktiivisesti yhteistyötä paikallisten viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. Onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi pelastuslaitos osallistuu lisäksi paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön ja käsittelee kaikki viranomaisilta tai muilta tahoilta tulevat ilmoitukset havaituista vaaroista, ja ryhtyy niiden johdosta tarvittaviin toimenpiteisiin. Yhteistyöhön viranomaisten ja muiden tahojen kanssa on varattu 4,9 henkilötyövuotta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi tehtävä yhteistyö on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita alueella. Pelastuslaitoksen yhteistyö muun muassa eri viranomaisten kanssa on annetun vuosittaisen selvityksen mukaan laajaa ja vaikuttavaa.

1.4 Onnettomuuskehityksen seuranta

Onnettomuuskehityksen seurantaan kuuluu onnettomuusuhkien ja onnettomuuksien määrän ja syiden kehityksen seuranta. Seurantaan kuuluu myös omien ja yhteistyössä toteutettavien toimenpiteiden käynnistäminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan onnettomuuskehityksen seuranta on ollut palvelutasopäätöksen mukaista ja toteutunut tavoitteiden mukaan. Pelastuslaitos ylläpitää jatkuvaa ja ajantasaista tilannekuvaa onnettomuuskehityksestä sähköisessä järjestelmässä, johon tilastot ajetaan paikkatietoineen. Onnettomuuskehityksen seurannan tuloksia hyödynnetään muun muassa riskianalyysityössä sekä paikallisessa ja alueellisessa turvallisuussuunnittelussa. Pelastustoimen tehtävistä ja muutostekijöistä on tehty tilastoanalyysiä 10 vuoden ajanjaksolta. Onnettomuuskehityksen tuloksista on tiedotettu sekä sisäisesti että ulkoisesti tarpeen mukaan.

Kehittämistarpeena on riskiruutuaineiston aiempaa etupainotteisempi seuranta uuden toimintavalmiuden suunnitteluohjeen mukaisesti. Tämä voi vaikuttaa valvontaan ja turvallisuusviestinnän painopisteisiin tulevaisuudessa.

Vertailu muihin hyvinvointialueisiin on vaikeaa, koska tarkastelukäytännöt ja tarkasteluvälit vaihtelevat alueittain.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää tilannekuvaa onnettomuuksien kehityksestä ja hyödyntää seurannan tuloksia pelastuslaitoksen riskianalyysityössä sekä paikallisessa ja alueellisessa turvallisuussuunnittelussa. Onnettomuusuhkien, määrän ja syiden kehityksen seuranta- ja raportointimalli valmistellaan vuoden 2024 aikana. Tehtävään on resursoitu 0,1 henkilötyövuotta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuuskehityksen seurannan tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

1.5 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa. Hyvinvointialue voi myös hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy vastuu palvelujen järjestämisestä ja niiden asianmukaisen tuottamisen valvonnasta.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan tehtävien asianmukaisuuden valvontaa ei tarvita, koska tehtäviä ei ole siirretty.

1.6 Valvontatehtävät

Pelastuslaitoksen on valvottava, että pelastuslain mukaisia yleisiä velvollisuuksia noudatetaan ja että toiminnanharjoittajat ja rakennusten omistajat ja haltijat noudattavat lain mukaisia velvoitteitaan.

1.6.1 Pelastuslain mukaiset valvontatehtävät

Pelastuslaitos valvoo pelastuslain 2 ja 3 luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan määräaikaishavainnointin tavoitteet toteutuivat tavoitteiden mukaisesti. Valvontaa tehdään asiakaslähtöisesti ja uuden valvontaprosessia mukaan. Lisäksi toimintaa kehitetään saadun asiakaspalautteen perusteella. Uusi valvontaprosessi on käytössä koko vastuualueella ja koulutus jatkuu säännöllisenä edelleen. Asiakaspalaute tarkistetaan kuukausittain. Vuonna 2024 asiakaspalaute saatiin vasta syksystä lähtien. Toimintaa ei vielä pystytty kehittämään johtuen suuresta määrästä asiakaspalautea. Valvonnan vaikuttavuus on parantunut, kun päätöksiin liittyvä kuulemisprosessi otettiin käyttöön ja samalla on tehostettu jälkivalvontaa. Valvontaa on kohdistettu erityisesti

asumisturvallisuuteen ja sen parantamiseen. Kehittämistarpeena on palotarkastusjärjestelmä, joka korjaantunee vuoden 2026 aikana uuden järjestelmän myötä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin Pirkanmaan tilanne on näyttäytynyt huonona A1-A6-kohteiden osalta. Valtakunnallisesti tarkastellen Pirkanmaa on huonolla tasolla. Asuin- ja vapaa-ajan rakennuksissa Pirkanmaan on selkeästi keskitason yläpuolella ja eniten tarkastuksia suorittaneiden joukossa.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan valvonta perustuu riskiarviointiin ja on laadukasta, tehokasta ja säännöllistä. Valvonnasta laaditaan vuosittain valvontasuunnitelma, jossa huomioidaan riskiarvioon pohjautuvat painopistevalinnat. Valvonta toteutetaan valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontatoimintaan on resursoitu yhteensä 14,7 henkilötyövuotta, mikä vastaa puolta koko onnettomuuksien ehkäisyn resursseista.

PRONTO-järjestelmästä saadun tilaston mukaan pelastuslaitos on suorittanut vuonna 2024 valvontatehtäviä yhteensä 1383 kappaletta A1-A6-kohteissa, mikä vastaa 83 % valvontasuunnitelman mukaisesta tavoitteesta.

Valvontasuunnitelmassa suunnitelluista määristä ympärivuorokautisessa käytössä olevista kohteista (A1) tarkastettiin 61 %, opetusrakennuksista ja päiväkodeista (A2) 91 %, kokoontumis- ja liiketiloista (A3) 90 %, teollisuus- ja varastorakennuksista (A4) 88 %, maatalousrakennuksista (A5) 83 % ja muista rakennuksista ja kohteista (A6) 90 %.

Pelastuslaitos suoritti paloturvallisuuden itsearviointeja vuonna 2024 yhteensä 17994. Paloturvallisuuden itsearvioinnin palautusprosentti oli 92.

Itsearviointikohteissa suoritettuja tarkastuskäyntejä oli 1318, mikä vastaa 80 % palautumattomista itsearviointilomakkeista. Asuin- ja vapaa-ajanrakennusten yleisiä palotarkastuksia vuonna 2024 oli 1235 kappaletta.

Taulukossa 4 on esitetty valvontaa koskevat tarkemmat tiedot.

Taulukko 4: Kooste palotarkastuksista Pirkanmaan alueella vuonna 2024.⁶

Palotarkastukset 2024		Edellinen vuosi
Valvottavia A1-A6 kohteita alueella yhteensä	7939 kpl	-
Suunnitellut määräaikaiset A1-A6 kohteiden tarkastukset (*suunniteltu määrä edellisvuodesta %)	1668 kpl (*-42 %)	2866 kpl
Keskimääräinen suunniteltu tarkastusväli A1-A6 kohteissa	4,8 vuotta	2,8 vuotta
Toteutuneet määräaikaiset A1-A6 tarkastukset suhteessa suunniteltuihin (*lukumäärä)	83 % (*1383 kpl)	47 % (*885 kpl)
A1 Ympärivuorokautisessa käytössä olevat kohteet (*lukumäärä)	61 % (*223 kpl)	65 % (*272 kpl)

⁶ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO, tiedot haettu 13.3.2025.

A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit (*lukumäärä)	91 % (*159 kpl)	85 % (*206 kpl)
A3 Kokoontumis- ja liiketilat (*lukumäärä)	90 % (*432 kpl)	50 % (*369 kpl)
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset (*lukumäärä)	88 % (*355 kpl)	45 % (*374 kpl)
A5 Maatalousrakennukset (*lukumäärä)	83 % (*77 kpl)	15 % (*53 kpl)
A6 Muut rakennukset ja kohteet (*lukumäärä)	90 % (*137 kpl)	51 % (*143 kpl)
Toteutuneet määräaikaiset A1-A6 tarkastukset suhteessa vuosien 2021–2023 keskiarvoon	-13 %	-
Palotarkastuksia yhteensä / 1000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	14 kpl (*7 kpl)	7 kpl (*7 kpl)
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä	1235 kpl	1720 kpl
Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten palotarkastukset yhteensä / 10 000 asukasta (*valtakunnallinen keskiarvo)	47 kpl (*10)	32 kpl (*14)

Aluehallintoviraston vuonna 2024 suorittamassa valvontatehtäviä koskevassa teemavalvonnassa⁷ ilmeni, että Pirkanmaalla valvontatehtävän osalta kunnossa olivat riskiarvio ja palvelutasopäätös, valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi, valvontasuunnitelman ja palvelumaksujen voimassa olo ja saatavuus sekä valvontatoimenpiteiden, -suoritteiden ja resurssien määrittely. Sen sijaan muu asiakirjaohjaus, onnettomuuskehityksen seurannan huomioiminen sekä valvontatyö häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaativat kehittämistä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Valvontatehtäviä koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Valvontatehtävien saatavuudessa on havaittu puutteita, jotka koskevat A1-A6 valvontakohteiden toteutuneita tarkastuksia. Valvontamäärät A1-A6 kohteissa eivät vastaa valvontasuunnitelmassa suunniteltujen tarkastusten määriä. Kehitystarpeena valvontatehtävien osalta on saada tehtävämäärät vastaamaan valvontasuunnitelmassa suunniteltua ja riskien arviointiin perustuvaa määrää.

1.6.2 Kemikaalilainsäädännön mukaiset valvontatehtävät

Pelastusviranomainen valvoo kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia. Toiminnanharjoittajan on tehtävä ilmoitus vaarallisen kemikaalin vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista pelastusviranomaiselle.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vuonna 2024 ei ole tullut muutoksia palvelutarpeeseen. Valvontatehtävät ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. Kemikaaliturvallisuuslain säännölliset valvonnat suoritetaan määräaikaivalvonnan yhteydessä.

⁷ Johtopäätökset pelastuslaitoksien valvontatehtävästä. Aluehallintovirastojen julkaisuja 290/2025

Vertailu muihin hyvinvointialueisiin on vaikeaa.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan kemikaalilainsäädännön mukainen valvonta perustuu riskiarviointiin ja on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Lisäksi valvonnasta laaditaan vuosittain valvontasuunnitelma, jossa huomioidaan riskiarvioon pohjaavat painopisteet.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Valvontatehtäviä koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Valvontatehtävien saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

1.6.3 Valmiustarkastukset

Pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia, joilla valvotaan pelastuslain mukaisia järjestelyjä suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vuonna 2024 on suunniteltu valmiustarkastuksia muutamiin kohteisiin, jotka on tarkoitus toteuttaa vuonna 2025. Valmiustarkastuksiin liittyviä asioita käydään myös läpi määräaikaisen valvonnan yhteydessä. Kehittämistarpeena on saada selkeää ohjausta sekä tarvittaessa muuttaa lainsäädäntöä valmiustarkastuksia koskien. Palvelutasopäätöskauden aikana on tarkoitus tarkastella ja kehittää suuronnettomuuksiin ja väestönsuojeluun varautumisjärjestelyihin strukturoitu malli.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei voitu tehdä, koska valmiustarkastuksia ei ole tehty koko maassa.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos tekee tarvittaessa erillisiä valmiuden tarkastuksia suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyiden valvomiseksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Valmiustarkastuksia koskeva palvelun tarve on osittain tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Valmiustarkastuksia ei ole tehty vuonna 2024 eikä niihin liity erityisiä kehitystarpeita.

Aluehallintoviraston arvio onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tarve on pääsääntöisesti tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Turvallisuusviestinnällä tavoitetun väestön määrä on kasvanut edellisvuodesta, mutta se ei täysin vastaa palvelutasopäätöksessä asetettuja tavoitteita. Palontutkinnassa Pirkanmaa on valtakunnallisesti hieman keskitasoa parempi. Tason 2 palontutkinnan saatavuus vastasi päätettyä palvelutasoa.

Valvontatehtävien osalta valvontamäärät eivät täysin vastanneet valvontasuunnitelmassa riskiperusteisesti asetettuja tavoitteita. Kehitystarpeena valvontatehtävien osalta on saada tehtävämäärät vastaamaan valvontasuunnitelmassa suunniteltua ja riskien arviointiin perustuvaa määrää.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin on tehty niiltä osin, kuin se on ollut mahdollista. Pelastuslaitos arvioi suoriutuneensa monesta onnettomuuksien ehkäisyn tehtävistä keskitasolla tai hieman sen alapuolella suhteessa muihin alueisiin.

2 Pelastustoiminnan palvelut

Pelastustoiminnalla tarkoitetaan kiireellisiä tehtäviä, joiden tarkoituksena on

- pelastaa ja suojata ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessaa
- rajoittaa onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lieventää onnettomuuden seurauksia.

Pelastustoiminnassa tarvittavat toimenpiteet tulee voida suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.

2.1 Onnettomuuskohteen tavoittamisen suorituskyky

Pelastustoiminnan toimintavalmius tulee olla toimintaympäristön riskeihin nähden riittävä. Pelastustoiminnan toimintavalmius muodostuu pelastusmuodostelmien toimintavalmiusajasta ja niiden suorituskyvystä. Kiireellisissä pelastustehtävissä onnistumiseen vaikuttaa se, kuinka nopeasti onnettomuuspaikalle saadaan tehtävällä tarvittava suorituskykyinen pelastusmuodostelma.

Vaatimukset toimintavalmiudelle

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa⁸ Suomi on jaettu 1 x 1 kilometrin kokoisiksi ruuduiksi. Ruudut on luokiteltu neljään riskiluokkaan (I–IV) sen perusteella, kuinka todennäköisiä pelastustoimen kiireelliset tehtävät ovat ruudun alueella. Kullekin riskiluokalle on asetettu enimmäisaika, jossa ruudut tulee tavoittaa. Vähimmäistavoitteena on, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikkö saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

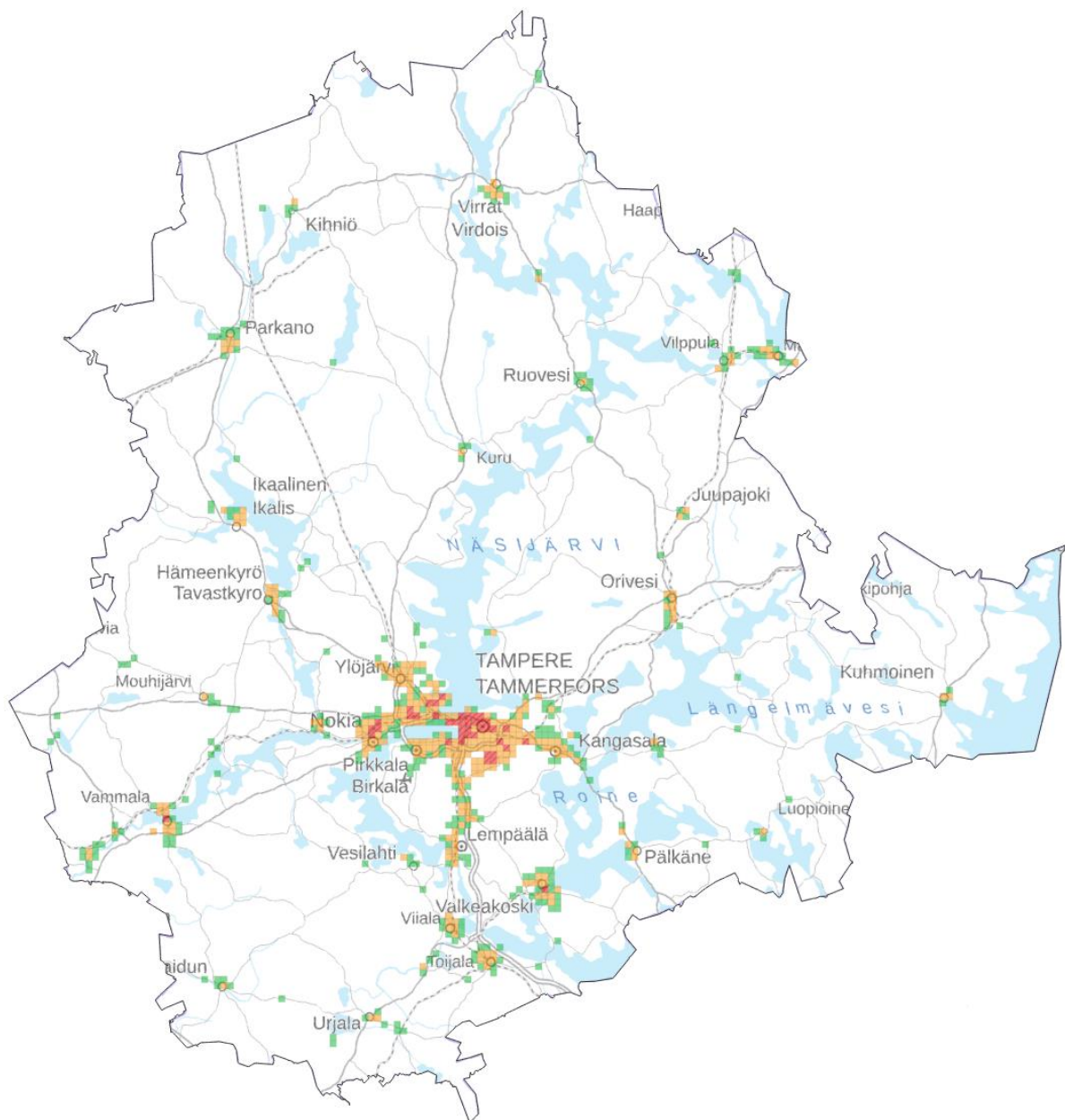
Taulukko 5: Toimintavalmiuden tavoiteajat.

Riski-luokka	1. yksikön toimintavalmiusaika	Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika
I	6 min	11 min	20 min
II	10 min	14 min	30 min
III	20 min	22 min	40 min
IV	ei vaatimusta	ei vaatimusta	ei vaatimusta

Riskialuekartta

Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksessä on määritelty, että pelastustoiminnan perusvalmiuden palvelut tuotetaan alla olevan riskialuekartan mukaisesti. Pirkanmaan riskialuekartta on esitetty alla kuvassa 1. Kuvassa punainen ruutu on riskiluokan I ruutu, oranssi riskiluokan II ruutu ja vihreä riskiluokan III ruutu.

⁸ Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje (SM 21/2012)

Kuva 1: Pirkanmaan riskialuekartta vuodelta 2024.

2.1.1 Ensimmäinen yksikkö

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun ensimmäinen pelastustoimen yksikkö on kohteessa. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

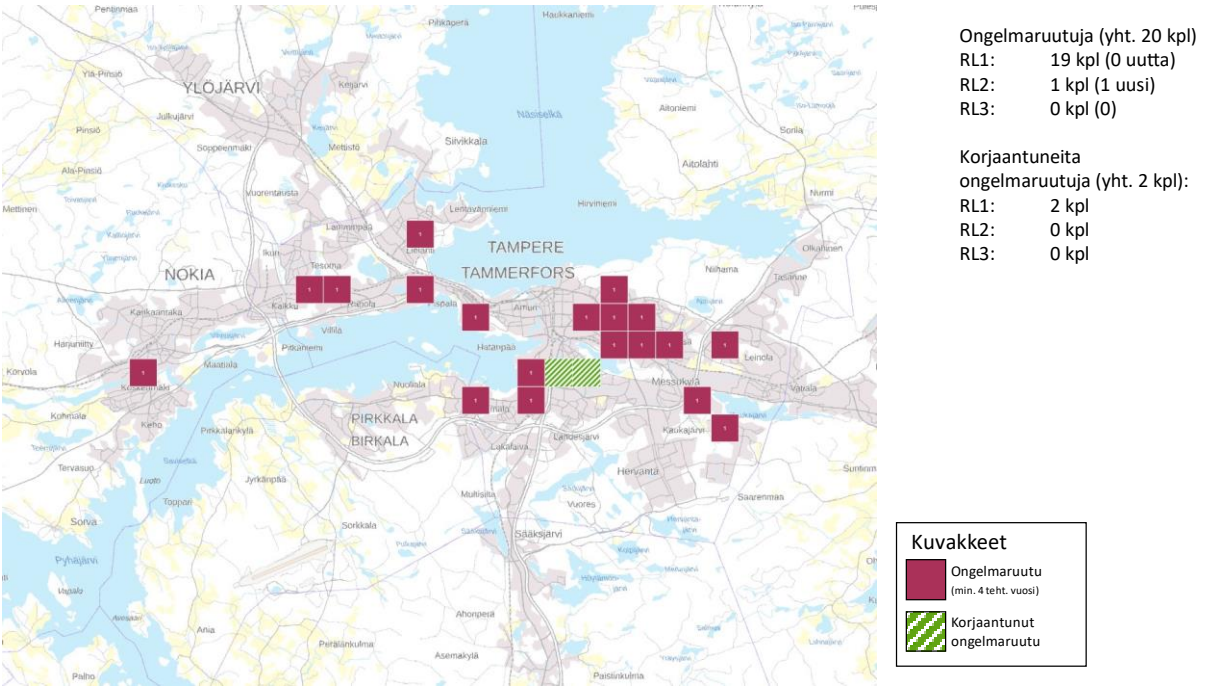
Ensimmäisen yksikön toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 7 minuuttia 33 sekuntia vuonna 2024. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 7 minuuttia 32 sekuntia, joten ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on pysynyt suunnilleen samana.

Taulukko 6: Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat Pirkanmaan alueella vuonna 2024.⁹

Toimintavalmiusajat Pirkanmaan alueella vuonna 2024		2021–2023 keskiarvo	Koko maa 2024
1. yksikön TVA mediaani	7:33	7:32	7:30
Pelastustoiminnan TVA mediaani	11:20	11:44	11:22
Pelastusjoukkueen TVA mediaani	14:41	14:36	15:07

Vuonna 2024 koko alueella yhteensä toteutuneen toimintavalmiusajan lisäksi aluehallintovirasto on selvittänyt oman aineistonsa avulla ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikaa riskiruuduittain. Sellaisia niin sanottuja ongelmaruutuja, joissa toimintavalmiuden toteutuminen on jäänyt tavoitteesta neljänä edellisenä kalenterivuonna (2021–2024), oli Pirkanmaan hyvinvointialueella 21 ruutua. Näissä ruuduissa on huomattava puute toimintavalmiuden toteutumisessa.

Kun tarkastellaan vain niitä ruutuja, joissa tarkastelujaksolla on ollut vähintään neljä tehtävää jokaisena tarkasteluvuonna, toimintavalmiusaikojen toteutumisessa on huomattava puute 20 ruudussa. Ongelmaruudut on esitetty alla kuvissa 2 ja 3.

Kuva 2: Pirkanmaan ongelmaruudut Tampereen alueella.

Pirkanmaan ongelmaruudut sijaitsevat eri puolilla Tamperetta sekä Nokialla ja Kangasalalla. Kaksi eteläisessä osassa Tamperetta sijainnutta ongelmaruutua on korjaantunut vuoden 2024 aikana.

⁹ Pelastustoimen toimenpidetilasto PRONTO. Tiedot haettu 5.2.2025.

Kuva 3: Pirkanmaan uusi ongelmaruutu.

Vuonna 2024 Pirkanmaalle on ilmestynyt uusi riskiluokan II ongelmaruutu, joka sijaitsee Kangasalan Sahalahdessa.

Taulukko 7: Kooste ensimmäisen yksikön ongelmaruuduista.

Riskiluokka	Ongelmaruutuja (kpl)	Ongelmaruudut, joissa min. 4 teht.
I	19	19
II	2	1
III	-	-
Yhteensä	21	20

2.1.2 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on aikaväli ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun vähintään neljän hengen vahvuinen pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastustoiminnan toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani alueella oli 11 minuuttia 20 sekuntia vuonna 2024. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 11 minuuttia 44 sekuntia, joten pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on parantunut hieman.

2.1.3 Pelastusjoukkue

Pelastusjoukkue koostuu johtajasta ja vähintään kahdesta ja enintään viidestä pelastusryhmästä. Koska todellisen pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikoja ei ole käytettävissä, laskennallisena pelastusjoukkueen toimintavalmiusaikana

toimenpidetilasto PRONTO:ssa käytetään aikaväliä ensimmäisen pelastustoimen yksikön hälyttämisestä siihen, kun tapahtumapaikalle on saapunut vähintään yhdeksän pelastustoimen henkilöä. Ainoastaan kiireellisesti tapahtumapaikalle siirtyneet yksiköt huomioidaan.

Pelastusjoukkueen toteutuneen toimintavalmiusajan mediaani koko alueella oli 14 minuuttia 41 sekuntia vuonna 2024. Edellisten kolmen vuoden aikojen mediaanien keskiarvo oli 14 minuuttia 36 sekuntia, joten pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on pysynyt suunnilleen samana.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan ensimmäisen yksikön toimintavalmiudessa on tapahtunut myönteistä kehitystä Tampereen eteläisellä alueella, kun tilapäinen asemapaikka Nekalassa otettiin käyttöön toukokuussa 2024. Vuonna 2024 oli Tampereen alueella useita katutöitä, jotka aiheuttivat ruuhkia ja esteitä hidastaen toimintavalmiusaikoja.

Kehittämistarpeena on haasteellisten riskiluokan I ja II parempi tavoittaminen Tampereella, Nokialla ja Pirkkalassa palveluverkkoa parantamalla, minkä ehtona on investointisuunnitelman toteutuminen. Tampereen itäisen alueen toimintavalmiushaasteisiin vastataan aikaistetulla rakennushankkeella.

Selvityksen mukaan pelastustoiminnan toimintavalmiusaika parani edelliseen kolmeen vuoteen suhteutettuna. Merkittävin yksittäinen tekijä tämän osalta oli tarkempi kirjauskäytäntö. Myös liikenneonnettomuuksien määrän vähentyminen on saattanut vaikuttaa tehtävien painottuessa lähemmäs asemapaikkoja. Pelastusyksiköiden henkilöstövahvuudet ovat olleet hyvällä tasolla. Osassa alueista pelastusryhmän täydentämiseen on kuitenkin ollut ajoittain haasteita.

Pelastusjoukkueen toimintavalmiudessa ei vuonna 2024 tapahtunut olennaisia muutoksia. Toimintavalmiusaikatavoite saavutettiin 98 %:ssa tehtäviä.

Vertailussa muihin hyvinvointialueisiin Pirkanmaa on ongelmaruutujen määrällä tarkasteltuna kolmen haastavimman alueen joukossa. Pelastustoiminnan toimintavalmiuden osalta Pirkanmaa sijoittuu valtakunnallisesti keskikastiin. Alueista ja niiden eroista johtuen vertailu ei kuitenkaan ole mielekäästä.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastustoiminnan toimintavalmius järjestetään siten, että ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoite saavutetaan vähintään 50 %:ssa riskiruuduissa I-III. Lisäksi tavoitteena on, että ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani on riskiluokasta riippumatta enintään 10 minuuttia ja pelastustoiminnan vastaava toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani on riskiluokasta riippumatta enintään 15 minuuttia. Pelastusjoukkueen riskiruutukohtainen ensimmäinen toimintavalmiusaika on riskiluokan I ruuduissa 20 minuuttia sekä riskiluokan II ja III ruuduissa 30 minuuttia.

Aluehallintovirasto on määrännyt Pirkanmaan hyvinvointialueen 10.3.2025 antamalla päätöksellä¹⁰ korjaamaan toimintavalmiudessa olevat huomattavat puutteet Tampereen alueella. Korjausmääräyksen mukaan ensimmäisen yksikön tulee saavuttaa A- ja B-kiireellisissä pelastustehtävissä riskiruudut siten, että 31.12.2025 mennessä jäljelle jää enintään 20 kappaletta sellaisia ongelmaruutuja, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmius ei täyty lain edellyttämällä tavalla. Vuodesta 2025 eteenpäin ensimmäisen yksikön tulee saavuttaa A- ja B-kiireellisissä pelastustehtävissä riskiruudut siten, että ongelmaruutujen määrä vähenee joka vuosi vähintään neljällä kappaleella edellisen vuoden tasosta eikä 31.12.2030 mennessä ole enää yhtään ongelmaruutua.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoitteet on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika on pysynyt suunnilleen samana, pelastustoiminnan toimintavalmiusaika on parantunut hieman ja pelastusjoukkueen toimintavalmiusaika on heikentynyt hieman vuonna 2024. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteissa on puutteita muun muassa Tampereella sijaitsevilla riskiluokan I ongelmaruuduissa. Kehitystarpeena on parantaa ensimmäisen yksikön toimintavalmiutta ongelmaruuduissa.

2.2 Tulipalojen edellyttämä suorituskyky

Tulipaloihin liittyvällä suorituskyvyllä vastataan rakennuspaloihin, maastopaloihin ja muihin tulipaloihin.

Rakennuspalot voivat edellyttää savusukellusvalmiutta. Savusukelluksella tarkoitetaan paineilmahengityslaitteiden ja asianmukaisten suojavarusteiden avulla tehtävää sammutus- ja pelastustyötä, joka edellyttää tunkeutumista palavaan, savuiseen ja rajattuun sisätilaan tai työskentelyä palavan rakennuksen katolla.

Savusukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa. Palavan ja rajatun sisätilan sammuttamiseen käytetään myös muita menetelmiä kuin savusukeltamista.

2.2.1 Rakennuspalojen edellyttämä suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan alueella on ollut havaittavissa positiivista kehitystä rakennuspalojen suhteen, kun vuonna 2024 oli yhteensä 411 rakennuspaloa. Aiempina vuosina määrät ovat olleet 509 (2022) ja 423 (2023). Myös tulipaloissa tuhoutuneen omaisuuden arvo puolittui viime vuodesta, vaikka uhattuna olleen omaisuuden arvon oli suurempi.

¹⁰ Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen huomattavat puutteet toimintavalmiudessa. 10.3.2025. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto. Dnro LSSAVI/16098/2024

Pelastuslaitoksella on savusukelluskelpoisia henkilöitä päätoimisista yhteensä 357 henkilöä ja sivutoimisia ja sopimuspalokuntaan kuuluvia 131 henkilöä.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Tulipalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.2.2 Maastopalojen edellyttämä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen suorituskky maastopaloissa olivat vuonna 2024 riittävät. Pirkanmaalla oli vuonna 2024 yhteensä 168 maastopaloa, mikä oli tavanomainen määrä. Kehittämistarpeena on maastopalojen torjuntasuunnitelman tarkistaminen palvelutasopäätöskauden aikana sekä kehittää ja hankkia pumppukalustoa ja suuriläpimittaista letkukalustoa palvelutarpeen arviossa osoitetuille alueille.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan metsäpalojen torjuntasuunnitelma päivitetään palvelutasopäätöskauden aikana.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Maastopalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.2.3 Liikennevälinepalojen edellyttämä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan liikennevälinepalojen määrä on pysynyt lähes samana viimeiset viisi vuotta. Vuonna 2024 oli yhteensä 191 liikennevälinepaloa, joista suurin osa on henkilöautoja. Vesiliikennevälineisiin liittyviä paloja vuonna 2024 oli kolme ja ilma-aluksiin liittyviä paloja yksi. Lisäksi vuonna 2024 paloi yksi maastoajoneuvo.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Liikennevälinepalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.2.4 Muiden tulipalojen edellyttämä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan muiden tulipalojen määrä vuonna 2024 oli 207. Alle 10 prosenttia näistä edellytti alle

pelastusjoukkueen kokoista muodostelmaa. Suuremmat palot liittyivät jätemateriaalien käsittelyyn sekä varastointiin. Palvelutasopäätöksessä tämän kategorian muita tulipaloja ei ole huomioitu.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Muiden tulipalojen edellyttämä suorituskky on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.2.5 Sammutusveden saamiseen liittyvä suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sammutusveden saamisessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2024 aikana. Vuonna 2024 hankittiin yksi korvaava säiliösammutusauto ja yksi säiliöauto meni poistoon. Lisäksi hankittiin yksi säiliöauto keskuspaloasemalle vanhan auton jäädessä vara-autoksi ja entisen vara-auton mennessä poistoon. Kehittämistarpeena on tehdä palvelutasopäätöskauden aikana kehittämis- ja hankintasuunnitelma raskasvesihuollon toteutuksesta.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole suoranaisesti tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos pitää ajantasaista sammutusvesisuunnitelmaa yhdessä kuntien ja kaupunkien kanssa. Palvelutasopäätöskauden aikana laaditaan kehittämis- ja hankintasuunnitelma raskasvesihuollon toteuttamisesta alueella. Kaluston sijoittelu ja laatu määritellään riskianalyysin perusteella.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sammutusveden saamiseen liittyvä suorituskky on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Sammutusveden saatavuudessa ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeet on tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä.

2.3 CBRNE-onnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskky

CBRNE-onnettomuuksilla tarkoitetaan onnettomuuksia, joissa on osallisena kemiallisia aineita (C), biologisia taudinaiheuttajia (B), radioaktiivisia aineita (R), ydinenergiaa (N) tai räjähteitä (E).

Kemikaalionnettomuuksien torjuntaa tehdään tarvittaessa kemikaalisukelluksella, jolla tarkoitetaan välittömän vaaran alueella tehtäviä tiedustelu-, pelastus-, torjunta- tai muita vastaavia tehtäviä, jotka edellyttävät paineilmahengityslaitteen ja soveltuvan kemikaalisuojapuvun käyttöä. Kemikaalisukellus edellyttää pelastajilta tehtävän vaatimaa koulutusta, säännöllistä vuosittaista osaamisen ylläpitävää harjoittelua sekä riittävää fyysistä kuntoa ja riittävää terveydentilaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan paloasemakohtainen torjuntavalmius on määritelty CBRNE-tilanteiden torjuntasuunnitelmassa, joka perustuu riskiarvioon muun muassa alueellisesta vaarallisten aineiden käsittelystä, varastoinnista ja kuljetuksesta. Pirkanmaalla oli vuonna 2024 yhteensä 48 CBRNE-tehtävää, joista 31 hoidettiin pelastusryhmän kokoisella muodostelmalla. Pelastusjoukkueen vaatineita tehtäviä oli 17. Pelastuslaitos kykeni vastaamaan CBRNE-tehtäviin palvelutasopäätöksen mukaisesti. Pelastuslaitoksella on viisi välittömässä valmiudessa olevaa kemikaalisukellukseen kykenevää pelastusryhmää ja 279 päätoimista kemikaalisukeltajaa. Kehittämistarpeet liittyvät mittauskaluston hankintaan sekä koulutustarpeisiin CBRNE-erityisosaamiseen.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää CBRNE-onnettomuuksiin liittyvää valmiutta eri osissa alueella riskiarvion ja vaarallisten aineiden torjuntasuunnitelman mukaisesti. CBRNE-henkilöt nimetään vuosittain ja palvelua kehitetään kehittämissuunnitelman mukaan.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

CBRNE-onnettomuuksien edellyttämä suorituskkyky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.4 Vesipelastamisen suorituskkyky

Vesipelastamista on venekaluston avulla tehtävä pelastustoiminta ja pintapelastus sekä vesisukellus. Pintapelastus tarkoittaa veden pinnalta tai välittömästi pinnan alta ilman vesisukelluslaitetta tehtävää ihmisen, eläimen tai omaisuuden pelastamista ja vahingon torjuntaa. Vesisukellus tarkoittaa vesisukelluslaitetta ja -varustusta edellyttävää ihmisen tai omaisuuden pelastamista ja ympäristövahingon torjuntaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella on 380 päätoimista ja 131 sivutoimista ja sopimuspälokuntaan kuuluvaa pintapelastajaa sekä 47 päätoimista vesisukeltajaa. Välittömässä tai sopimuksen mukaisessa lähtövalmiudessa olevien pintapelastusryhmien määrä on 70 ja välittömässä lähtövalmiudessa olevien vesisukelluksen pelastusryhmien määrä on kaksi. Vuonna 2024 vesipelastamisen saatavuudessa on ollut sitä haittaavia tekijöitä. Taloudellisen tilanteen vuoksi kelirikkoalusten hankinnat ovat viivästyneet. Käytössä oleva kalusto on vanhentunut ja toiminnaltaan epävarmaa, mikä heikentää suorituskkykyä kelirikkoaikana.

Vuonna 2024 pelastuslaitos kykeni pintapelastuksessa 30 minuutin avunsaantiaikaan, mikä täyttää asetetut tavoitteet. Vesistötoimintaohje on valmistunut ja jalkautettu henkilöstölle vuoden 2024 aikana. Vuonna 2025 ohjeeseen on tarkoitus lisätä liitteitä muun muassa harjoitussuunnitelmien osalta. Vesipelastamisen suorituskkyvyissä on tunnistettu useita

kehittämistarpeita, jotka liittyvät osaamiseen, toimintatapoihin, kalustoon ja laitteisiin sekä ohjelmistoon.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksella on valtakunnallisen ohjeen mukainen tason 1 vesisukellusvalmius alueella ja vesisukellukseen osallistuvat henkilöt nimetään vuosittain. Palvelutasopäätöskauden aikana laaditaan toiminta vesistöissä -ohje.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Vesipelastamisen edellyttämä suorituskyyky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelua koskevassa saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.5 Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan suorituskyyky

Ympäristövahinkojen pelastustoiminnalla tarkoitetaan öljy- ja kemikaalivahinkojen pelastustoimintaa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan ympäristövahinkojen torjunnassa vaikuttaa vuosikymmenen korjausvelka. Vuonna 2024 on koulutettu henkilöstölle kaluston käyttöä. Kalustoon liittyvässä koulutuksessa on kuitenkin vielä täydennettävää. Lisäksi haasteita on kalustolle soveltuvan kuljetuskaluston osalta. Kehittämistarpeena on muun muassa hankkia lisää öljypuomikalustoa, jonka hankinta jäi taloudellisista syistä kesken.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan palvelutasopäätöskauden aikana laaditaan lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelma tarvittavan kaluston hankinnasta riskiarvion mukaisen tason A saavuttamiseksi. Lisäksi laaditaan kehittämis- ja koulutussuunnitelma, jonka avulla saavutetaan riskiarvioin mukaisen tason osaaminen.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Ympäristövahinkojen torjunnan suorituskyyky ja palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Ympäristövahinkojen torjunnan saatavuudessa on havaittu puutteita, jotka liittyvät erityisesti koulutukseen ja harjoitteluun. Kehitystarpeena on jatkaa vuosittaisessa selvityksessä todettua koulutusta sekä riskiarvioon perustuvan kaluston hankkimista.

2.6 Korkealta tai alhaalta pelastamisen suorituskyyky

Korkealta tai alhaalta pelastaminen sisältää ajoneuvokalustolla ja köysipelastamisella tehtävät korkealta tai alhaalta pelastamisen toimenpiteet ja työskentelyn alueella, jossa on putoamisvaara. Putoamisvaarallisella alueella

työskentely voi olla henkisesti ja fyysisesti vaativaa työtä, jonka turvallinen suorittaminen asettaa tekijälle terveydentilaan, toimintakykyyn, koulutukseen ja harjoitteluun liittyviä erityisvaatimuksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen toimintaympäristö on pysynyt ennallaan vuonna 2024. Pelastuslaitos ei ole saavuttanut vuodelle 2024 asetettuja tavoitteita. Pelastuslaitoksella on 345 päätoimista putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn¹¹ kykenevää henkilöä (PVAT 1 ja 2) eikä yhtään sivutoimista henkilöä. Kehittämistarpeena päätoimisen henkilöstön tasojen 1 ja 2 osalta parantaa kalustoa ja koulutussuunnitelmia sekä nimetä henkilöt ja asemat tasolle 2. Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön osalta tulee luoda tason 1 kyvykkyys osaamisen ja kaluston osalta sekä luoda ohje ja kehittää henkilösuojainten tarkastustoimintaa ja kalustoresurssien hallintaa.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää riskiarvion edellyttämää suorituskkyä putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn. PVAT tason 1 suorituskkyä tuottavat kaikki päätoimiset pelastusyksiköt alueella sekä sivutoimiset ja sopimuspalokunnan yksiköt, joiden koulutustaso tämän mahdollistaa. PVAT tason 2 suorituskkyä tuotetaan erikoiskoulutetulla henkilöstöllä. Palvelutasopäätöskauden aikana laaditaan kehittämissuunnitelma tuleville vuosille. Eri tasoille koulutetut henkilöt nimetään vuosittain.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Korkealta pelastamisen suorituskky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudesta ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeena on jatkaa suorituskvyn systemaattista kehittämistä siten, että myös sivutoimisella ja sopimuspalokuntaan kuuluvalla henkilöstöllä on tehtäviin vaadittava osaaminen ja valmiudet.

2.7 Liikenneonnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan liikenneonnettomuudet muodostavat toiseksi suurimman tehtävämäärän pelastustehtävistä. Pelastuslaitoksella on kalustoa ja osaamista kaikissa pelastusyksiköissä. Lisäksi pelastuslaitos on varautunut raideliikennepelastamiseen sekä rautateillä että raitioteillä tapahtuviin onnettomuuksiin. Pelastuslaitoksen tavoitteet pelastustoiminnan suorituskvyn osalta liikenneonnettomuuksissa ovat toteutuneet kaikissa onnettomuustyypeissä. Kehittämistarpeena on muun muassa erikoiskaluston lisääminen asemille, joiden suuntaan raitiotie laajenee.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

¹¹ Putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa. Sisäministeriön julkaisu 2021:6.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Liikenneonnettomuuksien pelastustoiminnan suorituskyky on huomioitu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudesta ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.8 Väestön varoittamisen suorituskyky

Pelastuslaitos huolehtii alueellaan väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa ja varoittamiseen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vuonna 2024 ei tapahtunut olennaisia muutoksia toimintaympäristössä. Pelastuslaitoksella on käytössä väestöhälytínjärjestelmä väestön varoittamiseen normaalioloissa sekä poikkeusoloissa. Kiinteitä väestöhälyttimiä ylläpidetään suuren väestötiheyden alueilla. Muilla alueilla väestön varoittaminen hoidetaan siirrettävillä väestöhälyttimillä sekä tiedotusvälineillä. Kehittämistarpeena on laatia kuuluvuuskartoitus osana väestöhälytínjärjestelmän kehittämisprojektia.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan kiinteitä väestöhälyttimiä ylläpidetään suuren väestötiheyden alueilla. Väestöhälyttimien määrän ja laadun arviointi otetaan osaksi investointisuunnitelmaa. Muilla alueilla väestön varoittaminen hoidetaan liikuteltavilla hälyttimillä sekä tiedotusvälineillä. Hälyttimien toimintaa ja kuuluvuutta testataan säännöllisesti muun muassa koesoitoin.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestöhälyttimiä koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Väestön varoittamisen saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.9 Muiden paikallisten riskien edellyttämät suorituskyvyt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan erityisesti Tampereen kaupunkiseudulla tapahtuvat muutokset muun muassa infrassa vaikuttavat merkittävästi toimintavalmiuteen eikä kaikkiin riskiluokkien vaatimuksiin olla päästy. Kehittämistarpeena on yhteistyön lisääminen viranomaisten ja kaupungin kanssa, jotta liikkuminen olisi mahdollisimman sujuvaa.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan maanalaista pelastustoimintaa kehitetään osana kansallista valmiutta ja suorituskykyä parantamalla teknistä pelastustoimintaa. Palvelutasopäätöskauden aikana laaditaan myös suunnitelma poikkeusolojen väestönsuojeluun USAR-muodostelmasta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Muiden paikallisten riskien edellyttämä suorituskyky on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu selvityksen mukaan puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.10 Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan työvoiman rajallinen saatavuus on vaikuttanut erityisesti sijaisten saatavuuteen. Virkoihin on saatu hakijoita hyvin edelleen. Sopimushenkilöstöä on toistaiseksi ollut hyvin. Palvelutason mukaista valmiutta on ylläpidetty hyvällä lomasuunnittelulla ja ylitoilla. Pelastuslaitoksella on päivittäiseen valmiuden ylläpitoon 72 päätoimista henkilöä alle viiden minuutin lähtövalmiudessa sekä arviolta 15 henkilöä alle tunnin lähtövalmiudessa. Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön osalta on päivittäiseen valmiuden ylläpitoon 350 sivutoimista henkilöä alle 10 minuutin lähtövalmiudessa sekä arviolta 550 henkilöä alle tunnin ja 900 henkilöä alle vuorokauden lähtövalmiudessa.

Selvityksen mukaan pelastuslaitos on pystynyt vastaamaan osaamisen hallintaan siten, että osaamisen tasoa kyetään pitämään yllä. Ylimääräiseen koulutukseen ei kuitenkaan ole ollut mahdollisuutta. Edelleen selvityksen mukaan päätoimisen henkilöstön toimintakyky on tavoitteiden mukainen. Sivutoimisen henkilöstön osalta fyysinen toimintakyky säilyi edellisten vuosien tasolla vuonna 2024. Sivutoimisen henkilöstön fyysinen toimintakyky parani edellisiin vuosiin verrattuna. Toimintakyvyn testaus suoritetaan vuosikellon mukaisesti kaikissa henkilöstöryhmissä. Pelastuslaitoksella on päätoimisista valtaosa, 357 henkilöä, täyttää vaativien tehtävien toimintakykyvaatimukset. Sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön osalta vaativien tehtävien toimintakykyvaatimukset täyttää 131 henkilöä. Kehittämistarpeena on rakentaa toimintamalleja, joilla henkilöiden toimintakykyä saadaan kehitettyä varhaisessa vaiheessa.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan henkilöstön suorituskyvyn tulee olla toimintaympäristön vaatimuksia ja uhkia sekä riskejä vastaavaa ja toimintaympäristön muutoksen ja kehityksen vaikutukset huomioidaan henkilöstösuunnitelmassa. Palvelutasopäätöskauden aikana laaditaan henkilöstön osaamisen ja suorituskyvyn hallintasuunnitelman lisäksi urapolkumalli yhdessä hyvinvointialueen asiantuntijoiden kanssa. Sopimuspalokuntien toimintaedellytykset turvataan palokuntasopimuksissa, joissa huomioidaan myös alueellinen tarve ja suorituskyky.

Pelastuslaitos laatii vuosittain koulutussuunnitelman, joka sisältää erityistä vaaraa aiheuttavien työtehtävien lakisääteiset ja osaamisen hallintaan liittyvät koulutukset ja harjoitteet. Lisäksi pelastuslaitos kehittää alueellista harjoitusaluetta erillisen suunnitelman mukaan. Selvityksen mukaan pelastustoimintaan kuuluvien perustaitojen ja kuntotestien järjestämisessä

noudatetaan SM:n ohjetta. Henkilöstön fyysistä toimintakykyä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti FireFit -järjestelmän avulla.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Henkilöstövoimavaroja koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Henkilöstön saatavuudesta, osaamisen ylläpidossa ja kehittämisessä tai fyysisessä toimintakyvyssä ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.11 Pelastustoiminnan kalustovoimavarat

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vuonna 2024 pelastusyksiköitä jouduttiin uudelleen sijoittelemaan muun muassa kaupunkirakentamisen seurauksena. Lisääntynyt rakentaminen aiheutti liikenteelle erityisjärjestelyitä ja altisti pelastusyksiköitä erilaisille vahingoille, joiden korjausajat kuormittivat varakalustoa. Kalustolle asetetut suorituskykyvaatimukset toteutuivat pääosin. Pelastuslaitoksella on 91 sammutus- tai säiliösammutusautoa, joiden keski-ikä on 16 vuotta. Lisäksi pelastuslaitoksella on 28 säiliöautoa, joiden keski-ikä on 15 vuotta. Johtamiskäyttöön varusteltuja ajoneuvoja on kuusi ja niiden keski-ikä on kahdeksan vuotta. Kehittämistarpeena on laskea kaluston keski-ikää sekä yhtenäistää ja standardoida kalustoa. Lisäksi omaa kunnossapitoa tulee kehittää määrätietoisesti.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan kaluston sijoittelu ja laatu määritellään riskianalyysin perusteella. Kaluston toimintavarmuutta sekä soveltuvuutta varmistetaan kaluston kierrättämisen suunnitelmalla ja riittävillä investoinneilla. Pelastuslaitos valmiusorganisaationa ylläpitää korjaamotoimintaa oman toiminnan turvaamiseksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan kalustovoimavarojen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Kalustovoimavarojen saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.12 Paloasemat ja muut kiinteistöt

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vuonna 2024 ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia kiinteistövoimavarojen suunnittelussa. Toimintavalmiutta on haastanut jo vuosia Tampereen kaupunkiseudun tiivistyminen sekä infrastruktuurissa tapahtuneet muutokset. Vuonna 2024 on ollut käynnissä paloasemien rakennushankkeita muun muassa Urjalassa sekä Tampereen Nekalassa. Raholaan suunniteltu paloasemahanke siirrettiin taloudellisista syistä eteenpäin.

Aluehallintoviraston antama korjausmääräys edellyttää arvion mukaan uusien pelastusasemien rakentamista jo alustavissa investointisuunnitelmissa olevien lisäksi. Edellä todetun lisäksi kiinteistöissä on korjausvelkaa ja kehittämistarpeita. Palveluverkkosuunnitelman laatiminen on käynnistetty ja suunnitelma laaditaan vuoden 2025 aikana palvelutasopäätösvalmistelun rinnalla.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen paloasemaverkkoa ylläpidetään ja kehitetään toimintaympäristöön ja riskiarvioon perustuen. Paloasemaverkkosuunnitelma tarkistetaan palvelutasopäätöskauden aikana ja suunnitelman kehittämisessä tehdään yhteistyötä hyvinvointialueen muiden toimialojen kanssa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Paloasemien ja muiden kiinteistöjen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Paloasemaverkkoon liittyvät keskeisimmät haasteet näkyvät erityisesti Tampereen seudulla toimintavalmiudessa, kun paloasemaverkosto ei ole pysynyt muun kaupunkikehityksen mukana. Lisäksi haasteena ovat vanhenevat paloasemat ja niiden korjausvelka sekä kireä taloustilanne.

2.13 Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen, ja pelastustoimen muodostelmalla on aina johtaja. Yhteistoimintatilanteissa, joissa pelastustoimintaan osallistuu useampi viranomainen, pelastusviranomainen toimii yleisjohtajana. Pelastustoiminnan johtamisesta laaditaan tarvittavat suunnitelmat, joissa määritellään riskien ja uhkien edellyttämät johtamisjärjestelyt eri laajuisissa ja myös pitkäkestoisissa tilanteissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastustoiminnan johtaminen on toteutunut tavoitteiden mukaan vuonna 2024. Johtamisjärjestelmän rakenne on selkeä ja riittävä tehtävien hoitamiseen. Pelastusryhmää johtaa päätoiminen pelastusryhmänjohtaja tai sopimushenkilöstön tehtävillä tilannekeskuksen päivystävä palomestari. Pelastusjoukkuetta johtaa päivystävä palomestari, joita on välittömässä lähtövalmiudessa kaksi ja varallaolossa yksi. Pelastuskomppaniaa tai sitä suurempaa muodostelmaa johtaa päivystävä päällikkö tai tilannekeskuksen palomestari siihen saakka, kun päivystävä päällikkö ottaa johtovastuun. Päivystävä päällikkö on virka-ajan ulkopuolella varallaolossa. Kehittämistarpeena on operatiivisen johtamisprosessin yhtenäistäminen.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää uhkien ja riskien vaatimaa johtamisjärjestelmää yhteistyössä pelastustoiminnan yhteistyöalueen kanssa.

Pelastustoiminnan johtajana toimii virkasuhteessa pelastuslaitokseen oleva nimetty pelastusviranomaisena. Palvelutasopäätöskauden aikana suunnitellaan ja kehitetään poikkeusolojen johtamisjärjestelmä valtakunnallisten ohjeiden mukaan ja kehitetään yhteistyöalueen johtokeskuksen toimintaa ja suorituskkyä sekä valmistellaan sen käyttöönottamista.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan johtamista koskeva palvelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmässä ei ole havaittu puutteita. Kehitystarpeena on huomioida pelastustoiminnan johtamiselle ja johtamisjärjestelmälle lähitulevaisuudessa asetettavat vaatimukset sekä tehdä tarvittavat muutokset ohjeiden voimaan tultua.

2.14 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Vaikka hyvinvointialue hankkii palveluja muulta palvelujen tuottajalta, sillä säilyy järjestämisvastuu ja vastuu palvelujen asianmukaisen hoitamisen valvonnasta.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan Pirkanmaan pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvontaa tehdään omavalvonnan linjausten mukaan. Palvelutuotantoa ja suorituskkyä arvioidaan palvelutasopäätöksen ja omavalvontaohjelman mukaisesti seuraamalla toimintavalmiusaikoja ja puutteita sisältävien riskiruutujen määrää, poliisille tehtyjen ilmoitusten määrää tahallisisiksi arvioiduissa tulipaloissa, sopimuspalokuntien lähtöjä sekä onnettomuusselosteiden täyttöö. Kehittämistarpeena on muun muassa yhteistyöalueen tilanne- ja johtokeskuksen toiminta.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää riskien ja uhkien perusteella johtamisjärjestelmää yhteistyössä yhteistyöalueen kanssa varautuen päivittäisonnettomuuksien, suuronnettomuuksien ja häiriötilanteiden sekä poikkeusolojen edellyttämään tehokkaaseen johtamiseen. Pelastustoiminnan johtajana toimii pelastuslaitoksen virkasuhteessa oleva ja nimetty pelastusviranomaisena. Palvelutasopäätöskauden aikana otetaan käyttöön kansalliset johtamis-, hälyttämis- ja tilannekuvajärjestelmät sekä suunnitellaan ja kehitetään poikkeusolojen johtamisjärjestelmää valtakunnallisten ohjeiden mukaan. Lisäksi kehitetään yhteistyöalueen johtokeskusta ja varaudutaan sen käyttöön ottamiseen.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonnan tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Asianmukaisuuden valvonnassa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.15 Pelastusviranomaisen antama virka-apu

Pelastusviranomainen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan aluevaltuusto päättää muille viranomaisille annettavan virka-avun perusteista ja ehdoista. Pelastuslaitos voi antaa muille viranomaisille toimialaansa soveltuvaa virka-apua laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Virka-avusta kiireisissä tehtävissä ei peritä maksua. Kehittämistarpeena on laatia pelastustoiminnan yhteistyöalueen hyvinvointialueiden kanssa yhteistyöalueelle soveltuvan toimintamallin.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos antaa toimialaansa kuuluvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen sekä kunnan viranomaiselle ja laitokselle sen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Virka-avusta kiireellisissä tehtävissä muille viranomaisille ei peritä erillistä maksua.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastusviranomaisen antaman virka-avun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Virka-avun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.16 Kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen suorituskyky

Pelastustoimi osallistuu pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon.

2.16.1 Kansainvälisen avun antamisen suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitos varautuu tarvittaessa antamaan henkilöstöä kansainvälisen pelastustoiminnan resursseiksi. Yksittäisten asiantuntijoiden lisäksi pelastuslaitos pyrkii muodostamaan palvelutasopäätöskauden aikana erityisvalmiuksia esimerkiksi CBRN-toimintaa tai johto- ja tilannekeskustoimintaan. Edellä mainitut ovat myös tehtävän keskeisimmät kehittämistarpeet.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos osallistuu kansainväliseen pelastustoimintaan lainsäädännön ja valtioiden välisten sopimusten mukaisesti. Pelastuslaitoksella on kykyä antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua. Henkilöstöä koulutetaan kansainväliseen toimintaan kursseilla sekä kannustetaan ja tuetaan osallistumaan kansainväliseen koulutukseen ja asiantuntijavaihtoihin. Pelastuslaitos kehittää toimintaansa osallistumalla kansainvälisiin verkostoihin, kansainväliseen pelastustoimintaan ja kansainvälisiin pelastustoimen kehityshankkeisiin.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kansainvälisen avun antamisen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

2.16.2 Kansainvälisen avun vastaanottamisen suorituskyky

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan kansallista HNS-suunnitteluohjetta laaditaan sisäministeriön ohjauksessa ja ohje valmistuu nykytiedolla vuonna 2025. Pelastuslaitoskohtainen suunnitelma ja toimintamalli laaditaan ohjeen valmistuttua.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kansainvälisen avun vastaanottamisen tarve on tunnistettu vuosittaisessa selvityksessä. Palvelun saatavuutta ei pystytä arvioimaan.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoiminnan palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pelastustoiminnan palvelujen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiudessa on havaittu huomattavia puutteita pääosin Tampereella sijaitsevien riskiluokan I ongelmaruutujen osalta. Kehitystarpeena on ongelmaruutujen nopeampi tavoittaminen. Palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmassa, vuosittaisessa selvityksessä sekä investointisuunnitelmassa on esitetty toimenpiteitä toimintavalmiusaikatavoitteiden parantamiseksi.

Pelastustoimintaan liittyvien valmiuksien sekä suorituskykyjen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Ympäristövahinkojen torjunnan osalta saatavuudessa havaittiin puutteita. Pelastuslaitoksen kehitystarve on pyrkiä hankkimaan riittävästi riskiarvioon perustuvaa torjuntakalustoa sekä kouluttamaan henkilöstö kaluston käyttöön.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei pelastustoiminnan palveluiden osalta oltu pääsääntöisesti tehty.

3 Pelastustoiminnan suunnitelmat

Tämä luku käsittelee suunnitelmia, joita pelastuslaitoksen on tehtävä pelastuslain mukaan. Suunnitelmat ovat arvioinnin kohteena olevien pelastustoimen palvelujen tuottamista tukevia asiakirjoja. Aluehallintovirasto arvioi suunnitelmien laatimista ja toteutumista hyvinvointialueen antaman selvityksen perusteella.

Pelastuslaitoksen tulee pelastuslain mukaan laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Pelastuslaitosten tulee laatia pelastustoiminnan yhteistyöalueen puitteissa tapahtuvaa johtamista ja pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevat suunnitelmat yhteistoiminnassa keskenään ja pelastustoiminnan yhteistyön järjestämisestä vastaavien pelastuslaitosten johdolla.

3.1 Hälytysohje

Pelastuslaitoksen tulee laatia hälytysohje pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä yhteistyössä pelastustoimintaan osallistuvien, virka-apua antavien viranomaisten ja Hätäkeskuslaitoksen kanssa. Hälytysohje on laadittava siten, että hätäkeskus voi hälyttää pelastustoimintaan lähimmät tarkoituksenmukaiset yksiköt riippumatta siitä, miltä hyvinvointialueelta ne ovat.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hälytysohje ja vasteet on laadittu ERICA-järjestelmään pelastustoimen tehtävänkäsittelystä annetun ohjeen mukaan. Hälytysohjetta sovelletaan pelastustoimen tehtävien käsittelyyn, riskiarvioon sekä kiireellisyysden määrittelyyn.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan hälytysohjeet ja -vasteet toteutetaan huomioiden tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti pelastustoimen resurssit sekä yhteistyöalue. Yhteistyösopimukset tarkastetaan vuonna 2024 viereisten pelastuslaitosten. Lisäksi vastesuunnittelua yhdenmukaistetaan naapuripelastuslaitosten kanssa huomioiden kansalliset vaatimukset.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Hälytysohjeen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Hälytysohjeen saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

3.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee tarvittaessa antaa apua toiselle pelastuslaitokselle pelastustoiminnassa. Pelastuslaitoksen tulee myös laatia yhteistyössä pelastuslaitosten yhteistyösuunnitelmat avun antamiseen varautumisesta sekä avun pyytämisestä ja antamisesta. Pelastuslaitosten tulee varautua pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamiseen yhteistyöalueen puitteissa ja

tarvittaessa myös toiseen pelastustoiminnan yhteistyöalueeseen kuuluvan pelastuslaitoksen kanssa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella on keskinäisen avunannon suunnitelmat viereisten pelastuslaitosten kanssa. Keskinäisen avunannon perusteet on huomioitu yhteistoimintasopimuksissa.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmat päivitetään palvelutasopäätöskauden aikana. Yhteistyötä kehitetään siten, että resursseja voidaan käyttää tehokkaasti ja hälyttäen aina lähin tarkoituksenmukainen yksikkö hyvinvointialueen rajoista riippumatta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Keskinäisen avunannon suunnitelmien saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

3.3 Yhteistyösuunnitelmat

Pelastuslaitoksen tulee laatia hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat. Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun ja toimimaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa niin, että pelastustoiminta voidaan toteuttaa tehokkaasti.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella on yhteistyösopimuksia eri tahojen kanssa ja yhteistyö pelastustoimintaan osallistuvien viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten kanssa on hyvää ja sitä tukevat säännölliset tapaamiset.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos ylläpitää yhteistyösuunnitelmia ja -sopimuksia sekä tarkastelee niitä vähintään palvelutasopäätöskausittain ja toimintaympäristön muutokset huomioiden. Yhteistyösuunnitelmissa otetaan huomioon käytettävissä olevat voimavarat sekä määritellään tarve yhteistoimintaharjoituksille.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Yhteistyösuunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Yhteistyösuunnitelmien saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

3.4 Onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

Pelastuslaitos vastaa hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämien pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien laatimisesta, mukaan lukien sammutusvesisuunnitelmasta.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksella on sammutusvesisuunnitelma kuntien ja vesihuoltolaitosten sekä vesilaitosten kanssa. Suunnitelma on tehty ennen hyvinvointialueen aloitettua toimintansa. Pelastuslaitoksen vastuulla on pelastustoiminnan yhteistyöalueen pelastustoiminnan johtamista sekä pelastustoiminnassa tarvittavan avun antamista koskevien suunnitelmien laadinta yhteistyössä Kanta-Hämeen ja Etelä-Pohjanmaan kanssa. Pelastustoiminnan yhteistyöaluetta koskevat suunnitelmat ovat tulleet voimaan huhtikuussa 2025.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos laatii ja ylläpitää pelastuslaissa ja muissa säädöksissä vaaditut suunnitelmat sekä tarkastelee niitä vuosittain ja päivittää tarvittaessa. Sammutusvesisuunnitelma päivitetään palvelutasopäätöskauden aikana. Pelastustoiminnan yhteistyöalueen johtamisen suunnitelmat laaditaan palvelutasopäätöskauden aikana. Yhteistyöalueen suunnitelma-arkkitehtuuri tarkistetaan ja ylläpidetään tilanne- ja johtokeskuksessa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevien suunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Suunnitelmien saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

3.5 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa alueille, joilla on pelastuslain mukaisesti ydinenergialaitos, tuotantolaitos, kaivannaisjätteen alue, vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä ratapiha tai satama-alue. Pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on huolehdittava yhteistyössä suunnitelmasta tiedottamisesta ja järjestettävä harjoituksia pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi. Ulkoisen pelastussuunnitelman edellyttäviä kohteita on hyvinvointialueilla vaihteleva määrä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat ovat lähes ajan tasalla ja ulkoisia pelastussuunnitelmia koskevat harjoitukset on toteutettu ajallaan. Erityistä vaaraa aiheuttavia kohteita alueella oli vuonna 2024 yhteensä

yhdeksän, joista Seveso-kohteista oli kuusi, VAK-ratapihoja yksi ja puolustusvoimien kohteita kaksi.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos laatii erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat ja ylläpitää sekä tarkastaa ne vuosittain, ja tarvittaessa päivittää ne. Lisäksi pelastuslaitos järjestää suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavissa kohteissa onnettomuusharjoituksen kolmen vuoden välein yhdessä toiminnanharjoittajan ja muiden viranomaisten kanssa.

Pirkanmaalla oli aluehallintoviraston tietojen mukaan vuonna 2024 yhteensä yhdeksän erityistä vaaraa aiheuttava kohdetta. Alueella järjestettiin kolme erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisen pelastussuunnitelman harjoitusta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisten pelastussuunnitelmien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Aluehallintoviraston tietojen mukaan pelastuslaitoksen erityistä vaaraa aiheuttavien ulkoisia pelastussuunnitelmia koskevat velvoitteet on hoidettu vuonna 2024 eikä palvelun saatavuudessa ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen suunnitelmien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pelastustoimen suunnitelmien tarve on tunnistettu pääosin palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Suunnitelmien saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna sopimuspalokuntia ja muita organisaatioita ja henkilöitä. Hyvinvointialue päättää, missä laajuudessa se käyttää vapaaehtoisia pelastustoiminnan palvelujen tuottamisessa.

Sopimuspalokuntien lisäksi pelastustoimen tehtävissä voidaan käyttää apuna muitakin toimijoita, kuten meri- ja järvipelastusyhdistysten yksiköitä, vapaaehtoista pelastuspalvelua, pelastusalan liittoja, pelastuskoiria sekä radioamatöörejä ja muita vapaaehtoistoimintaan perustuvia organisaatioita ja järjestöjä.

Tässä luvussa arvioidaan pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamista, palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä niiden kehitystarvetta.

4.1 Sopimushenkilöstön, sivutoimisen henkilöstön sekä vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palvelujen tuottamisessa

Pirkanmaalla sekä päätoimisella että sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettujen pelastustoiminnan tehtävien määrä vuonna 2024 oli noin 1700 tehtävää. Pelkästään sivutoimisella ja sopimushenkilöstöllä hoidettujen pelastustoiminnan tehtävien määrä oli noin 700.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sopimuspalokuntia ja kolmatta sektoria käytetään tarpeen mukaan. Taloudellinen tilanne on vaikuttanut siihen, että toimintaa sopimushenkilöstön osalta on jouduttu tehostamaan, mikä tarkoittaa muiden muassa hälytysvasteiden tarkastamista sekä kaluston ja ajoneuvojen määrän täsmentämistä. Pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöstön määrä on noin 900 henkilöä, minkä lisäksi tukitoimintoihin osallistuu saman verran. Sopimushenkilöstön käytössä huomioidaan suorituskyvyt. Kehittämistarpeet liittyvät muun muassa osaamisen hallintaan sekä kalustoon, varusteisiin ja muihin investointeihin.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan sopimuspalokuntia ja muita vapaaehtoistoimijoita hyödynnetään pelastustoimen palveluiden tuottamisessa sopimusten mukaisesti. Sopimushenkilöstöä kehitetään ja yhteistyötä kehitetään vapaaehtoisen pelastuspalvelun sekä paikallisten järvipelastusyhdistysten kanssa. Sopimukset tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa palvelutasopäätöskauden aikana.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Vapaaehtoisten käytön tarve pelastustoimen palvelujen tuottamisessa on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä.

Vapaaehtoisten käytössä pelastustoimen palveluiden tuottamisessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

4.2 Pelastustoimen sivutoimisen henkilöstön, sopimuspalokunnan henkilöstön sekä vapaaehtoistoiminnan edistäminen

Pelastustoimen viranomaisten tulee mahdollisuuksiensa mukaan edistää pelastustoimen tehtävissä käytettävien vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytyksiä. Vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytysten edistäminen sisältää taloudellista tukea, koulutuksellista tukea tai muuta yhteistyötä vapaaehtoisten organisaatioiden kanssa. Toimenpiteiden tulisi näkyä kirjattuina tavoitteina ja toimenpiteinä muun muassa pelastuslaitosten toimintasuunnitelmissa.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan nykysopimukset ovat taanneet, että sopimushenkilöstön tuottama palvelu on sovitun mukaista. Sopimusmalleja ja toimintaa kehitetään edelleen tarpeen mukaan. Taloudellinen tilanne on vaatinut toimintojen tehostamista myös sopimushenkilöstön osalta.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Vapaaehtoistoiminnan edistämisen ei ole havaittu puutteita. Haastava taloudellinen tilanne voi kuitenkin pidemmällä aikavälillä vaikeuttaa sopimushenkilöstön tuottamia palveluita ja suorituskykyä.

4.3 Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan henkilön terveystarkastukset

Jos sopimuspalokuntaan tai muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluva savusukeltaja tai muuta vastaavaa raskasta työtä tekevä henkilö ei ole oikeutettu työsuhteen perusteella työterveyshuoltoon, hänelle on järjestettävä työterveyshuoltolain mukaisia tarkastuksia vastaavat terveystarkastukset ja muut ennaltaehkäisevät palvelut. Ennaltaehkäisevillä palveluilla ja terveystarkastuksilla on tarkoitus ehkäistä ja torjua pelastustoimintaan kuuluvasta työstä ja työolosuhteista johtuvia terveysvaaroja ja -haittoja ja suojella henkilön turvallisuutta, työkykyä ja terveyttä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan sopimuspalokunnat hoitavat itse työterveyshuollon järjestämisen ja työterveystarkastukset, joiden kustannukset huomioidaan sopimuksissa. Työterveystarkastukset ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan sopimuspalokunnat järjestävät työterveyshuollon palvelut henkilöstölle itsenäisesti ottaen huomioon voimassa olevan ohjeistuksen. Aiheutuvien kustannusten korvaaminen huomioidaan palokuntasopimuksessa. Pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö osallistuu työterveyshuollon määräaikaistarkastuksiin kansallisen ohjeen mukaan. Pelastuslaitos seuraa työterveyspalveluiden toteutumista sivutoimisen ja sopimushenkilöstön osalta.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan henkilön terveystarkastusten tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Saatavuudessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

4.4 Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus

Pelastustoimintaan osallistuvalta sivutoimiselta sekä sopimuspalokuntaan ja muuhun sopimuksen tehneeseen yhteisöön kuuluvalta henkilöltä vaaditaan Pelastusopiston opetussuunnitelman mukainen koulutus.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan vaatimusten kasvaminen on aiheuttanut sen, ettei kursseille enää saada riittävän toimintakyvyn omaavia henkilöitä. Tämä puolestaan vaikuttaa palvelutuotantoon ja suorituskykyihin erityisesti alueilla, joissa sopimushenkilöstöä toimii. Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön koulutus on toteutunut välttävästi. Syynä ovat olleet yhteistoimintamenettelyn vuoksi tehdyt organisaatiomuutokset sekä henkilöstötyövuosien vähennykset. Palvelutasopäätöstä ei ole kuitenkaan muutettu, vaikka yhteistoimintamenettelyt ovat vaikuttaneet koulutukseen käytettävissä oleviin resursseihin.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen koulutuksen ylläpitosuunnitelma laaditaan vuosittain ja se perustuu tarveanalyysiin. Pelastuslaitos kehittää järjestelmää vastaamaan koulutukseen liittyviin sisäisiin ja ulkoisiin haasteisiin, ja kehittäminen huomioidaan koulutussuunnitelmassa.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön koulutuksen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Koulutuksen saatavuus on heikentynyt. Kehitystarpeena on turvata nykyiset koulutusmäärä ja lisätä koulutusta pelastuslaitoksen tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pelastustoimen vapaaehtoisten käytön tarve pelastustoimen palveluiden tuottamisessa on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Vapaaehtoisen henkilöstön saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Sivutoimisen ja sopimushenkilöstön saatavuus on toistaiseksi ollut hyvällä tasolla. Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutuksen saatavuudessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita, mutta koulutukseen käytettävät resurssit ovat vähentyneet.

Sivutoimisten käyttöä pelastustoimen palvelujen tuottamisessa tulee seurata ja arvioida erityisesti suorituskyvyn näkökulmasta.

5 Väestönsuojelun palvelut

Pelastustoimen viranomaisen tulee pelastuslain mukaan varautua riittävin suunnitelmin ja valmisteluin toimialaan kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen. Väestönsuojelun (VSS) palveluja ovat muiden muassa

- väestönsuojeluun varautumisen suunnittelu
- pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen
- hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen
- väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen
- väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön kouluttaminen
- pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen
- kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

Tässä luvussa on tarkoitus arvioida väestönsuojelun palvelujen tehtäväkohtaista tarvetta ja saatavuutta sekä palvelujen kehittämistarvetta.

5.1 Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelun suorituskyky

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisesta ja päivittämisestä ja tehtävien hoitamiseksi tarvittavista voimavaroista.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestönsuojelusuunnitelmien tarkistaminen aloitettiin vuonna 2024 ja päivittämistä jatketaan vuoden 2025 aikana. Pelastuslaitoksen varautumiseen ja väestönsuojelun varautumiseen käytettävissä oleva henkilöstöresurssi oli kolme henkilötyövuotta, minkä lisäksi suunnitteluun osallistui muuta henkilöstöä. Vuoden 2025 aikana saadaan yksi henkilötyövuosi lisää. Kehittämistarpeena on kehittää suunnitelmakokonaisuuksia yhteistyössä oman organisaation ja keskeisten sidosryhmien kanssa. Henkilöstöresurssit eivät ole tällä hetkellä riittävät vastaamaan suunnittelutyöhön.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos varmistaa valmiussuunnitelman, evakuointisuunnitelman ja muiden väestönsuojelusuunnitelmien ajantasaisuuden vuosittain.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelun tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Väestönsuojeluun varautumisen suunnittelussa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Keskeisenä haasteena on kuitenkin henkilöstöresurssien niukkuus.

5.2 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta huomioiden yhteistoimintatarpeet ja -sopimukset.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestönsiirtoihin liittyvää yhteensovittamista on tehty ja yhteensovittamista on jatkettu vuonna 2025. Pelastustoiminnan yhteistyöalueen tasoista yhteensovittamista ja sen kehittämistä pitää edelleen jatkaa. Lisäksi nykyisiä henkilöresursseja pitää lisätä vastaamaan valtioneuvoston asetuksen yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa asettamiin vaatimuksiin.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos tekee tarvittavat sopimukset yhteistoiminnasta eri viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Viranomaisyhteistyötä tiivistetään suunnitelmallisesti väestönsuojelun yhteensovittamiseksi.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittamista koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien suunnitelmien yhteensovittamisessa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Keskeisenä haasteena on kuitenkin henkilöstöressurssien niukkuus.

5.3 Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomainen huolehtii väestönsuojeluorganisaation henkilöstöstä (pää- ja sivutoiminen sekä sopimuspalokuntien henkilöstö), materiaalin ja tilojen määrittämisestä ja varaamista koskevien suunnitelmien laadinnasta ja päivittämisestä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestönsuojeluorganisaatiota kehitettiin vuonna 2024 ulkoisten toimijoiden osalta, kuten vapaaehtoisten, osalta. Taloudellisista syistä kaikkia kehittämistarpeita ei kuitenkaan saatu tehtyä. Kehittämistarpeet liittyvät muiden muassa etsintään ja vahinkojen torjuntaan liittyvään kalustoon sekä suojavaarusteisiin.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastusviranomaisten vastuulla oleva väestönsuojeluorganisaatiota ja sen henkilöstöä, materiaalia ja tiloja koskevat suunnitelmat tarkistetaan vuosittain, ja henkilöstöä varataan pelastuslaitoksen käyttöön valmiussuunnitelmassa arvioidun määrän mukaan.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittämisen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaatio määrittämisessä ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

5.4 Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön, kaluston ja tilojen varaaminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisten vastuulla on VSS-organisaation henkilöstön ja tilojen varaamisen periaatteet ja päivittämisen aikaväli. Se sisältää oman päätoimisen ja sivutoimisen ja sopimuspalokuntien henkilöstön VAP-varausten ajantasaisuuden sekä omien toimitilojen ja mahdollisten väistötilojen varaamisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varauspäätös saatiin vuonna 2024 ja uusi hyvinvointialueen yhteinen henkilövarausesitys lähetettiin vuoden 2024 lopussa. Kehittämistarpeena on organisaation ulkopuolisten henkilöiden varaaminen.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen omaan organisaatioon tehtyjä henkilövarauksia tarkastellaan kahden vuoden välein. Henkilöstö varataan poikkeusolojen pelastustoimintaan ja väestönsuojelutehtäviin, jotta pystytään vastaamaan poikkeusolojen vaatimiin uhkiin.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaamista koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Henkilöstön, kaluston tai tilojen varaamisessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

5.5 Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöllä tulee olla riittävä osaaminen pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien hoitamiseksi. Osaamiseen vaadittavan koulutuksen, perehdytyksen ja osaamisen ylläpidon määrittely ja määrittelyn perusteella suunnitellut toimenpiteet muodostavat VSS-koulutusohjelman.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan koulutusta kehitetään jatkuvasti tarpeen mukaan. Varautumisen ja väestönsuojelun verkkokurssit henkilöstölle on tarkoitus julkaista vuoden 2025 aikana.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan väestönsuojeluorganisaation johto- ja erityishenkilöstö koulutetaan Pelastusopiston ja pelastuslaitoksen toimesta. Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä koulutetaan riittävästi etukäteissuunnitteluun perustuva määrä.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutusta koskeva tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstöä koskevassa koulutuksessa ei ole havaittu puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita. Koko henkilöstölle suunnatut koulutukset tukevat väestönsuojeluun varautumisen palveluita.

5.6 Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen

Pelastustoimen viranomaisten johtamisen edellytykset poikkeusoloissa on varmistettava. Tämä sisältää

- suunnitelman johtamisesta poikkeusoloissa, mukaan lukien suunnitelman päivitys ja suunnitelmaan perehdyttäminen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien toimitilojen, väistötilojen ja suojatilojen määrittämisen ja kunnossapidosta sopimisen
- johtamis- ja viestintätoiminnoissa tarvittavien tietojärjestelmien ja niiden varajärjestelmien määrittelyn ja ylläpidosta sopimisen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitos on suunnitellut poikkeusolojen johtamisjärjestelyt.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei ole tehty.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksella on poikkeusolojen johtamiseen ja viestintään soveltuvat johtamistilat ja -järjestelmät, ja poikkeusoloihin varautuminen huomioidaan materiaalihankinnoissa erillisen hankintasuunnitelman mukaan.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestämisessä ei ole havaittu merkittäviä puutteita eikä erityisiä kehitystarpeita.

5.7 Kuntien kanssa tehtävä varautumisen yhteistyö

Väestönsuojeluun varautumisessa tehdään yhteistyötä kuntien kanssa. Yhteistyö sisältää yhteistoimintarakenteet, toimintamallit ja yhteistyön edellyttämän tiedonkulun. Muuta varautumiseen liittyvää yhteistyötä on esimerkiksi kuntien valmiussuunnittelun tukeminen.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antamassa vuosittaisessa selvityksessä ei ole tietoa kuntien kanssa tehtävästä varautumisen yhteistyöstä.

Muu tieto

Palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitos tukee kuntien valmiussuunnittelua antamalla asiantuntija- ja koulutustukea. Pirkanmaalla tehdään säännöllistä yhteistyötä valmiustoimikunnan ja sen sihteeristön, kuntien valmiusyhteyshenkilöiden sekä kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspinnalla.

Aluehallintoviraston arvio tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta

Kuntien kanssa tehtävän yhteistyön tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä. Yhteistyön saatavuutta ei ole voitu arvioida.

Aluehallintoviraston arvio väestönsuojelun palveluihin kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Väestönsuojeluun varautumisen palveluiden tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä sekä vuosittaisessa selvityksessä. Väestönsuojeluun varautumisen palveluissa ei ole havaittu merkittäviä puutteita. Keskeisenä haasteena on henkilöstöresurssien niukkuus, mikä vaikuttaa muun muassa väestönsuojeluun varautumisen yhteensovittamiseen.

Vertailua muihin hyvinvointialueisiin ei väestönsuojeluun varautumisen palveluiden osalta oltu tehty.

6 Pelastustoimen palvelujen laatu ja sen kehittämistarve

6.1 Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella

6.1.1 Tavoite 1: Pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan tavoite on huomioitu erityisesti vuoden 2025 talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa sekä järjestämien tavoitteissa, joissa pelastuspalvelut ovat aluekohtaisella tavoittamissuhteella yhdenvertaiset ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaika vaatimuksien toteutuminen varmistetaan. Lisäksi omavalvontaohjelmalla ja -suunnitelmalla huomioidaan ja varmistetaan palvelutason toteutuminen ja seuranta.

6.1.2 Tavoite 2: Pelastustoimen henkilöstöresurssit ovat riittävät ja henkilöstö on osaavaa ja hyvinvoivaa

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hyvinvointialuestrategian toimeenpano-ohjelman kärjessä ovat hyvinvoivat työntekijät. Toimintakulttuuria on edistetty muun muassa esihenkilövalmennuksilla ja johtamiskoulutuksilla. Vuonna 2024 on onnistuttu esimerkiksi varahenkilöjärjestelmän organisoinnissa. Myös henkilöstön osaamiseen sekä suorituskyykyyn ja näiden kehittämiseen on kiinnitetty huomiota. Henkilöstöresurssien riittävyttä seurataan osana omavalvontaa.

6.1.3 Tavoite 3: Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmassa määritellään valvontatoiminnan kohdentamisesta, sisällöistä, toteutustavoista ja resursseista, ja turvallisuusviestintäsuunnitelmalla kohdistetaan turvallisuusviestinnän toteutumista. Alueella kehitetään onnettomuuksien ehkäisytyötä ja sen digitaalisia keinoja tavoitteena tulipalojen aiheuttamien omaisuusvahinkojen vähentäminen vuositason tasolla. Lisäksi valvontaa kehitetään saadun asiakaspalautteen perusteella.

6.1.4 Tavoite 4: Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan tavoite on huomioitu vuoden 2025 talousarviossa toiminnallisena tavoitteena, missä pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyö, toiminta ja toimintamallit vakiinnutetaan osaksi kotiin vietäviä palveluita. Lisäksi toimintavalmiuden turvaamiseksi tehdään ratkaisuja sekä suunnittelua.

6.1.5 Tavoite 5: Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hyvinvointialue yhteensovittaa valmiussuunnitelmat sekä luo yhteistyömallit, joilla tuetaan turvallisuutta ja valmiutta sekä riskienhallintaa koko organisaatiossa häiriötilanteisiin. Pelastuslaitosta ja sen osaamista hyödynnetään laaja-alaisesti tässä. Hyvinvointialueiden eri toimialojen valmiussuunnitelmat on hyväksytty vuoden 2024 lopussa ja varautumisen yhteistyötä tehdään laajasti ja aktiivisesti muiden toimijoiden kanssa.

6.1.6 Tavoite 6: Pelastustoimen kansainvälinen toiminta on aktiivista, suunnitelmallista ja kytkeytyy pelastustoimen kansallisiin rakenteisiin

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastustoimen kansainvälisestä toiminnasta ei ole erikseen mainintaa hyvinvointialue strategiassa. Pelastuslaitoksen henkilöstöä kuitenkin tuetaan osallistumaan kansainvälisiin koulutuksiin sekä asiantuntijatehtäviin.

Tavoite 7: Pelastustoimen palveluiden ja tehtävien valtakunnallinen suunnittelu, toteutus ja kehittäminen perustuvat tiedolla johtamiseen ja yhtenäiseen tiedonhallintaan

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hyvinvointialuestrategian toimeenpano-ohjelman tavoitteena on kehittää tiedolla johtamisen rakenteita ja tietoa päätöksenteon tukena. Pelastustoimen palveluiden tiedolla johtamista tukevat erilaiset raportit omavalvontaraportti mukaan lukien. Palvelut pohjaavat tiedolla johtamiseen ja pelastuslaitoksella on käytössä oma analyttikko.

6.1.7 Tavoite 8: Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastustoimen investoinnit ovat olleet tarkastelussa. Muun muassa paloasemahankkeiden suunnittelussa on hyödynnetty tiedolla johtamista, ja suunnittelu on lähtenyt

palvelutuotannon vaikuttavuudesta. Investoinneissa huomioidaan lisäksi vastaavuus toimintaympäristö riskeihin sekä vaikutukset suorituskykyyn.

6.1.8 Tavoite 9: Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan hyvinvointialuestrategian toimeenpano-ohjelman tavoitteena on selkeä, palvelutuotannon päätöksentekoa tukeva hallintomalli. Hallinto- ja johtosääntöjä on tarkasteltu ja muutettu toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiseen suuntaan.

6.2 Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen suositusten toteutuminen hyvinvointialueella

Sisäministeriö on asettanut vuosille 2023–2026 seuraavat tavoitteet:

1. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
2. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
3. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
4. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumisen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
5. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Taulukko 8: Tulipalojen määrässä tapahtunut muutos suhteessa asetettuun tavoitteeseen. Mukana kaikki tulipalot hyvinvointialueittain.

Alue	Verrokkiarvo (=2022)	Tavoitetaso 2030	2023 (kpl)	2023 tasaisen vauhdin tavoitteesta %	2024 (kpl)	2024 tasaisen vauhdin tavoitteesta %
Etelä-Karjala	320	160	307	102 %	295	105 %
Etelä-Pohjanmaa	563	282	512	97 %	592	120 %
Etelä-Savo	334	167	336	107 %	358	122 %
Helsinki	890	445	910	109 %	793	102 %
Itä-Uusimaa	283	142	316	119 %	209	84 %
Kainuu	197	99	167	90 %	199	115 %
Kanta-Häme	374	187	422	120 %	417	127 %

Keski-Pohjanmaa*	171	86	152	95 %	189	126 %
Keski-Suomi	523	262	559	114 %	592	129 %
Keski-Uusimaa	844	422	854	108 %	805	109 %
Kymenlaakso	477	239	464	104 %	429	103 %
Lappi	617	309	636	110 %	640	119 %
Länsi-Uusimaa	824	412	883	114 %	809	112 %
Pirkanmaa	1036	518	1009	104 %	976	108 %
Pohjanmaa*	424	212	347	87 %	329	89 %
Pohjois-Karjala	369	185	392	113 %	460	142 %
Pohjois-Pohjanmaa	853	427	862	108 %	902	121 %
Pohjois-Savo	570	285	525	98 %	662	133 %
Päijät-Häme	496	248	515	111 %	529	122 %
Satakunta	691	346	584	90 %	603	100 %
Varsinais-Suomi	1083	542	1209	119 %	1088	115 %
Yhteensä	11939	5970	11961	107 %	11876	114 %
*Kruunupyy, Luoto, Pietarsaari laskettu Pohjanmaan verrokkiarvoon						

6.2.1 Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan suositus alueen toiminnan uudistamisesta on toteutunut hyvin ja pelastustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen integraatio on edennyt. Pelastustoiminnan yhteistyöalueen kehittäminen on alkanut ja lisäksi pelastustoimen vapaaehtoisten sopimuspalokuntien palokuntasopimukset on päivitetty. Lisäksi alueella on otettu käyttöön erilaisia hybridiyksiköitä sekä kehitetty kotiin vietäviä palveluita. Palveluverkkoselvitys on parasta aikaa suunnitteilla ja työn alla. Tarkoituksena on parantaa alueen toimintavalmiutta.

6.2.2 Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan tulipalojen puolittaminen pelkästään pelastustoimen omilla toimenpiteillä on vaikeaa tai jopa mahdotonta. Muun muassa lainsäädännöllinen ohjaus vaikuttaa ikäihmisten ja

erityisryhmien kotona asumiseen ja lisääntyviin tulipaloihin. Tällä hetkellä käytössä olevat keinot tulipalojen määrän pienentämiseen ovat turvallisuusviestintä ja paloturvallisuuden itsearviointi, paloriskikohteissa tehtävä yhteistyö sekä korjausmääräysten antaminen ja niiden loppuun saattaminen valvontatyössä.

6.2.3 Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan Tampereen kaupunkiseudun rakentaminen sekä liikenneväylien muutokset tuottavat haasteita toimintavalmiudelle ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto on puuttunut toimintavalmiusaikoihin liittyviin puutteisiin. Pelastusyksiköitä on sijoitettu toimintavalmiusaika-vaatimukset huomioiden ja suunnittelua tullaan jatkamaan vaiheittain siten, että suorituskykyvaatimukset huomioidaan sekä päivittäisten onnettomuuksien että suuronnettomuuksien, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen osalta. Tulevat investoinnit palveluverkkoon tullaan osaltaan suunnittelemaan myös niin, että ne vastaavat toimintaympäristön riskejä.

6.2.4 Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan väestönsuojeluun varautumista on edistetty, mutta suosituksen mukaiset tavoitteet eivät vielä toteudu täysimääräisinä. Väestönsuojeluun varautumisen suunnitteluun ja resursseihin on kiinnitetty huomiota, mutta resurssit ja toimintaympäristön muutoksien sekä turvallisuustilanteen muuttumisen myötä lisääntynyt tarve eivät täysin kohtaa. Tämä on aiheuttanut tarpeen priorisoida työtehtäviä lähinnä lakisääteisiin tehtäviin.

6.2.5 Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastusalan työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan pelastustoimen työhyvinvointia ja työturvallisuutta seurataan jatkuvasti ja yhteistyö terveydenhuollon kanssa on säännöllistä ja tiivistä. Omavalvonnalla seurataan muun muassa työturvallisuusilmoitusten määrää. Työhyvinvointia seurataan niin ikään säännöllisesti erilaisilla henkilöstölle suunnatuilla kyselyillä ja palautteilla, ja työoloja kehitetään työpaikkaselvitysten ja riskienarvioinnin pohjalta. Pelastustoimen henkilöstö osallistuu työhyvinvointia- ja työturvallisuutta tukeviin kansallisiin hankkeisiin, joista toimintamalleja ja käytäntöjä voidaan ottaa osaksi omaa toimintaa.

Aluehallintoviraston arvio hyvinvointialueen selvityksessä määrittämästä pelastustoimen palvelujen laadusta sekä kehittämistarpeesta:

Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen on huomioitu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Pelastustoimen palvelut on tuotettu pääosin laadukkaasti ja palvelutasopäätöksen mukaisesti. Valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023–2026 on huomioitu hyvinvointialueen antamassa vuosittaisessa selvityksessä.

Vuodelle 2024 hyvinvointialueneuvotteluissa asetetut tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti hyvin. Hyvinvointialue on jatkanut toiminnan kehittämistä. Tulipalojen puolittamiseen liittyvää tavoite on pelastustoimen omilla toimenpiteillä sen arvion mukaan kuitenkin vaikeaa tai jopa mahdotonta. Lisäksi haasteina ovat Tampereen kaupunkiseudun rakentaminen sekä liikenneväylien muutokset, jotka vaikuttavat toimintavalmiusaikoihin alueella. Myös väestönsuojeluun varautumisen suunnitteluun ja resursseihin on kiinnitetty huomiota. Resurssit sekä toimintaympäristön muutokset, muun muassa turvallisuustilanteen muuttumisen myötä, eivät täysin kohtaa. Aluehallintoviraston arvion mukaan pelastustoimen palveluiden laatuun voidaan vaikuttaa parhaiten riittävillä henkilöstö- ja muilla resursseilla.

7 Pelastustoimen investointien tarve ja vaikutukset

7.1 Investointien tarve

Hyvinvointialueen tulee valita pelastustoimen osasuunnitelmaan pelastustoimen järjestämisen kannalta tärkeimmät investoinnit sekä niitä vastaavat sopimukset. Aluehallintoviraston tehtävänä on arvioida pelastustoimen investointien tarvetta. Arviossa on kiinnitettävä huomiota siihen, että investoinnit ovat riskejä vastaavan palvelutason edellyttämiä.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen antaman vuosittaisen selvityksen mukaan Tampereen kaupunkiseudun toimintavalmiusaikapuutteiden korjaamiseksi paloasemaverkkoa joudutaan tarkastelemaan uudelleen. Uutena hankkeena on vuodelle 2027 noussut Pirkkalan paloasemahanke, jonka tarkoituksena on korvata nykyinen paloasema parempaan sijaintii toimintaympäristö ja maankäyttö huomioiden. Lisäksi joitain paloasemien korjaushankkeiden aikataulua on siirretty tarpeiden perusteella ja tuleville vuosille varaudutaan myös jo käynnissä olevien hankkeiden osalta lisätöihin. Rakennushankkeiden, kalustamisten sekä muutostöiden osalta vuoden 2027 määrärahavaraus on noin 10,6 miljoonaa euroa.

Raskaan kaluston investointien kokonaismäärä vuodelle 2027 on noin 3,1 miljoonaa euroa. Hankittavaksi on suunniteltu nykykalustoa korvaavia kolmea sammutusautoa, säiliöauto, säiliösammutusauto sekä puomitikasyksikkö. Pienempien kalusto- ja laitehankintojen osalta investointien kokonaismäärä on noin 0,55 miljoonaa euroa, minkä lisäksi kevyitä ajoneuvoja uusitaan leasingrahoituksella enintään 0,5 miljoonalla eurolla.

Hyvinvointialueen investointisuunnitelman 2026–2029 pelastustoimen osainvestointisuunnitelman mukaan investointisuunnitelma perustuu jatkuvaan analyysiin palvelutarpeesta. Pelastustoimen palveluiden määrärahavaroja pysyvissä vastaavissa edellä mainituille vuosille on yhteensä 23,6 miljoonaa euroa ja investointeja vastaavissa sopimuksissa yhteensä 49,3 miljoonaa euroa.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta

Pelastustoimen investointien tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Esitetyt pelastustoimen investoinnit ja hankinnat ovat arvion mukaan perusteltuja ja tarpeellisia. Investoinnit paloasemakiinteistöjen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin ovat perusteltuja ja tarpeen muun muassa toimintavalmiusaika vaatimusten näkökulmasta. Toimintavalmiusaikatavoitteiden saavuttaminen edellyttää hyvinvointialueelta uusia toimenpiteitä. Lisäksi muun muassa raskaiden ajoneuvojen korvausinvestoinnit ovat tarpeellisia kaluston käyttöön, toimintavarmuuden sekä suorituskyvyn näkökulmista.

7.2 Investointien vaikutukset

Hyvinvointialueen tulee osasuunnitelmassa arvioida investointien vaikutuksia pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen, laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen. Aluehallintoviraston tehtävänä on arvioida investointien vaikutuksia.

Hyvinvointialueen selvityksen sisältämä tieto

Hyvinvointialueen investointisuunnitelman 2026–2029 pelastustoimen osainvestointisuunnitelman mukaan riskeiltään samanlaisilla ja samantasoisilla alueilla on yhdenmukaiset palvelut. Lisääntyvä palvelutarve sekä kaupunkikehitys erityisesti Tampereen kaupunkiseudulla edellyttää riittävää rahoitusta muun muassa palveluverkon, kaluston ja henkilöstön turvaamiseksi. Kustannusvaikuttavuuden arviointi on valmiusorganisaatiolle hankalaa. Pelastustoimea sitovat lisäksi kansallinen sääntely ja toimintavalmiutta koskeva ohjeistus.

Aluehallintoviraston arvio investointien vaikutuksista

Pelastustoimen investointien vaikutukset on osittain tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja vuosittaisessa selvityksessä. Investoinneilla on tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista. Kalustoinvestoinneilla ja niiden sijoittelulla vaikutetaan pelastustoimen palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella. Edelleen kalustoinvestoinneilla voidaan vaikuttaa pelastustoimen palvelujen laatuun, kun käytettävä pelastustoimen kalusto on riskejä vastaavan palvelutason edellyttämää. Uusilla paloasemakiinteistöillä, samoin kun paloasemakiinteistöjen perusparannuksilla, on positiivinen vaikutus pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen.

Aluehallintoviraston arvio investointien tarpeesta ja vaikutuksista:

Esitetyt investoinnit ja hankinnat ovat aluehallintoviraston arvion mukaan perusteltuja ja tarpeellisia. Investoinnit paloasemakiinteistöjen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeisiin ovat perusteltuja ja tarpeen muun muassa toimintavalmiuspuutteiden ja paloasemien teknisen käyttöönsä näkökulmasta. Toimintavalmiusaikatavoitteiden saavuttaminen edellyttää hyvinvointialueelta uusia toimenpiteitä.

Investoinneilla on tärkeä rooli pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden, laadun ja kustannusvaikuttavuuden näkökulmista. Kalustoinvestoinneilla ja niiden sijoittelulla vaikutetaan pelastustoimen palvelujen saatavuuteen koko pelastustoimen alueella. Edelleen kalustoinvestoinneilla voidaan vaikuttaa pelastustoimen palvelujen laatuun, kun käytettävä pelastustoimen kalusto on riskejä vastaavan palvelutason edellyttämää. Uusilla paloasemakiinteistöillä, samoin kun paloasemakiinteistöjen perusparannuksilla, on positiivinen vaikutus pelastustoimen palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen.

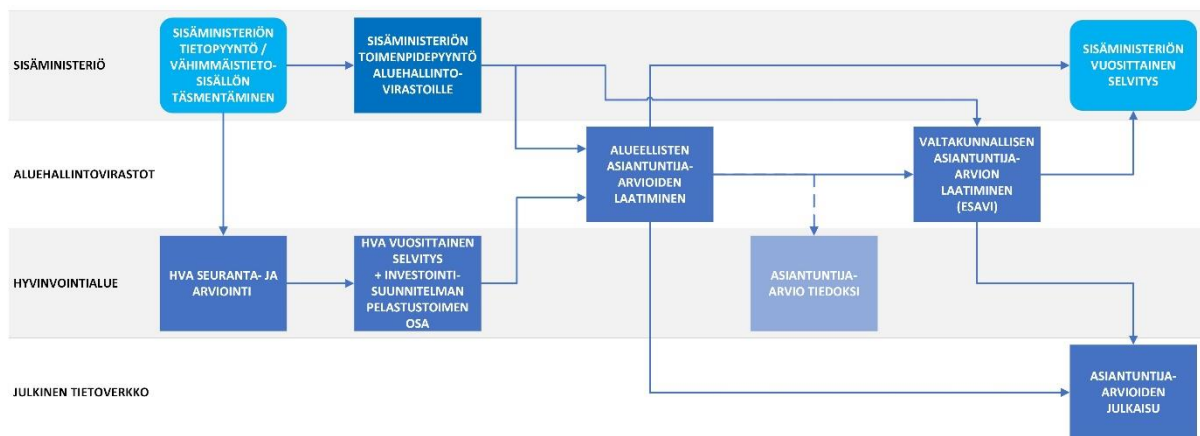
8 Menetelmät ja laatuseloste

Arvioinnin tietopohja

Aluehallintoviraston laatima asiantuntija-arvio perustuu sekä määrälliseen tietoon että laadulliseen aineistoon. Arvioinnin keskeisen tietopohjan muodostaa hyvinvointialueen vuosittainen selvitys. Asiantuntija-arvion pohjana olevaa tilannekuvaa on laajennettu hyödyntämällä pelastustoimen tilastojärjestelmä PRONTO:sta haettuja tietoja sekä dokumenttiaineistoja järjestäjätahojen hallinnosta, toimintatavoista, suunnitelmista ja päätöksistä. Arvioinnissa on lisäksi hyödynnetty aluehallintovirastojen valvontahavaintoja ja muita kansallisten viranomaisten laskelmia ja selvityksiä.

Tietopohja arvion tekemiseksi on koottu tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen pelastustoimen kanssa. Asiantuntija-arvion laatimisen prosessi on kuvassa X.

Kuva 4: asiantuntija-arvion laatimisen prosessi

Tietopohjan avoimuus, saatavuus ja laatu

Tilastollinen tieto on peräisin hyvinvointialueen tekemän vuosittaisen selvityksen lisäksi pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmästä (PRONTO), jonka aineisto muodostuu ennen vuotta 2023 toimineiden alueellisten pelastustoimen organisaatioiden sekä uusien hyvinvointialueiden pelastustoimen ylläpitämistä toimenpide- ja resurssirekistereistä. Muut tietolähteet ovat pääasiassa julkisesti ja avoimesti saatavilla olevia. Arvioinnissa käytetyn laadullisen dokumenttiaineiston tiedot on merkitty lähdeviittauksin. Tilastotiedot on poimittu suoraan rekisteristä ilman valtakunnallista tarkistusta. Aluehallintovirastojen raportit valvontahavainnoista ovat avoimesti saatavissa aluehallintoviraston verkkosivuilta.

Muusta tietopohjasta poiketen alueiden kanssa käydyt keskustelut ja niiden aineistot eivät ole julkisia. Yhteisten keskustelujen kautta alueiden edustajat ovat osallistuneet arviointiin, ja heillä on ollut myös mahdollisuus kommentoida valmistuvia arviointitekstejä.

Henkilöstön henkilötyövuosien jakaantuminen eri palveluluokkiin perustuu arvioon. Arvion tekemiseen ei ole valtakunnallista yhtenäistä ohjetta, joten eri pelastuslaitoksilla arviointi on voitu tehdä erilaisin menetelmin.

9 Lähteet ja arvioinnissa käytetty tausta-aineisto

Hyvinvointialueen asiakirjat

Pirkanmaan hyvinvointialueen investointisuunnitelman pelastustoimen osasuunnitelma 2026–2029.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026.

Pirkanmaan hyvinvointialueen vuosittainen selvitys.

Julkaisut

[Johtopäätökset pelastuslaitoksien valvontatehtävästä. Aluehallintovirastojen julkaisu 290/2025.](#)

[Pelastuslaitosten palontutkinnan käsikirja \(2014\), Suomen Kuntaliitto.](#)

[Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje, sisäasiainministeriön julkaisu 21/2012.](#)

[Putoamisvaarallisella alueella työskentely pelastustoimessa. Sisäministeriön julkaisu 2021:6.](#)

Julkaisut

Pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilasto PRONTO.

Annetut korjausmääräykset

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen huomattavat puutteet toimintavalmiudessa. 10.3.2025. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Vaasa

2025